

Cam. e. 662.1

ECCLESIASTES SOLOMONIS.

Auctore
JOAN. VIVIANO.

CANTICUM SOLOMONIS:

Nec non
EPIGRAMMATA
SACRA,
Per J. A. DUPORTUM.

Accedunt
GEORGII HERBERTI
Musæ Responsoriæ ad
ANDREÆ MELVINI
Anti-Tami-Cami-Categoriam.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.

Prostant venales apud Robertum Nicholton Bibliopolam.
Anno Domini. 1662.

REPRODUCED
BY MICROFILM

AT THE EXPENSE OF
THE LIBRARY

OF THE UNIVERSITY

AT THE EXPENSE OF
THE LIBRARY

OF THE UNIVERSITY

AT THE EXPENSE OF
THE LIBRARY

OF THE UNIVERSITY

AT THE EXPENSE OF
THE LIBRARY

OF THE UNIVERSITY

42...354
(X-act 42...355-6)

MAIN

WING 100-1000

100-1000

smirf 100-1000

100-1000

Præfatio ad Lectorem.

Dicitur jamdiu in Archivis amplissimorum virorum elegans hæc Ecclesiastæ Paraphrasis, uspois octoginta abhinc retrò annis contexta; An unquam an chæc typis exarata, haud satis scio, at dignissima sane, siquid ego judico, quæjamdudum publico donata, doctorum hominum, & (quod plus est) piorum manibus rereretur. Aufm dicere, Divina hæc Concio sapientissimi Regis per nullius unquam Versionis canalem seu rivulum (sacros enim fontes semper excipere fas est) purius ad nos salubriusq; addo & suavius jucundiusq; manavit. Cum enim Tropi & Metaphoræ, Allegoria etiam & Ironia huic Libro passim interspersæ divinum auctorem alicubi subobscurum reddant, ita ut ejus mentem asequi haudquam in plano aut proclivi sinecchio tamen quo bono Genio, aut potius Spiritu ductus et eductus genuinum sensum Deo & vœuse Scriptoris ubiq; (ni fallor) & in omnibus exhibet, & scopum loci semper attingit, & denique Solomonis sententiam exactè & ad amissim, & veluti ad vivum exprimit Vivianus noster: Quod quidem tam fideliter & feliciter præstat, locis obscuris lumen扇erando, ut ejus Paraphrasis justi Commentarii loco esse possit. Interim verò nè verbis aut sensibus Sacri Autoris pressè nimis & mordicus inhaerendo, adeò præ neglectu sermonis humi reperet, aut flueret luteulentius, usus est stylo non quidem grandi & sublimi, turgido aut inflato, sed

terso & eleganti ; puro & castigato ; leni & profluenti,
polito & perspicuo. Verbo dicam , seu materiam , seu phra-
sin spectemus , certè , nisi multum me fallit judicium , me-
tricu hic noster Paraphrases omne tulit punctum , om-
nésq; boni ac fidi Interpretis partes explevit ; nam & ita
stylum temperavit , ut sententiae reddenda summam curam
habuerit , & ita sensum expressit , ut sermonis interim
puritatem atque elegantiam non neglexerit. Hoc ergo ci-
micion tam præiosum , & auro contra non carum nescio quo
fato intra privatos nonnullorum parietes clausum , tenebris
& situ oblitum , cum blattis & tineis rixari habetens co-
gebatur ; donec tandem ex præstantissimorum virorum (qui
ramen præ modestiâ celari volunt) scriniis erutum ex-
emplar hoc manu scriptum (nam impressum videre mihi
nunquam contigerat) ad manus meas pervenit , eorum
scilicet nomine & horatu à Reverendo Theologo , M. Wa-
ferer , S. T. D. Canonico VVintoniens , Fidei & industria
mea commissum , ut , quam primum mihi vacaret , prælo sub-
jicerem , & typis mandandum curarem. Et ego sànd , cui
istiusmodi merces nunquam ingratæ , sensum hoc ab amicissi-
mo viro mihi demandatum non ægro nec reluctantis animo
in me recepi ; quâ ver , fide ac diligentia perfeci , tuum , Hu-
manissime Lector , judicium esto : Quanquam & nihil
profectò est , quod mihi arrogem aut assumam in hoc opus-
culo adornando , nisi quod numeros versuum indices in
margine adjeci , & unum forè & alterum locum aliter
exhibui , (non enim dicam , emendavi) & denique hoc
præloquo munitum Typographo commisi. Atque habetens
saltem manu & opellâ meâ obstericante pulcherrimus hic
fetus in lucem prodit : quem quidem ut iu benignè exci-
pias , & in sinu foveas , non mulis , opinor , à me oran-
dus es : satis enim pro se loquitur etiam recens natus , nec
patrono indiget , nec patrino. Vino tam vendibili non
opus est suspensa bederâ , nec tam egregio operi encomiorum
laureolâ , aut appendiculâ . Divinus Autor & Ec-
clesiastes supra omnem laudem euctus ; etiam Interpres

&

¶ Paraphrastes supra nostram , ut Testimonio tam obscuro
¶ privato opus omnino non habeat : præsertim cum jam
olim publica autoritate cohonestatus sit coque privilegio ad
prælum instructus & paratus , quod vulgo Licentiam di-
cimus ; quod et , cum in calce MS. codicis invenimus ,
imprimere visum est . A politissimi igitur hujus Poetæ
¶ Paraphrastæ lectione te diutius haud distinerem , nisi
quod unum insuper te præmonere necessum habeam . Ausus
sum huic purpuræ pannum meum assuere , Sacrae sc . So-
lomonis Concionis à Clarissimo Viviano Paraphrasi poeticiā
explicatæ , ejusdem Solomonis Canticum seu Epithalamium
Sacrum (quod & Bibliorum ordine proxime sequitur)
à me olim juvēne pro modulo meo meritā quā potui Meta-
phrasi illustratum . Adjunxi præterea Circulum annum
Epigrammatum Sacrorum , seu Carminum , quæ in anni-
versariis Ecclesiæ festis & solennitatibus puer iidem pro
more in Collegio nostro jam olim composui . Fro his laciniis
aureo planè poematio à me attextis , laudem exiē non peto ;
satis est si veniam obtinuero : Quam & cōdilicium à te
indultum iri confido , Lector benevole , si cogitaveris me
non temere , nec absque omni prorsus ratione has appendices
præclaro Operi annexuisse . Certis igitur de causis , si placet ,
hoc à me factum putes ; tum ob affinitatem materiæ , vici-
niāque Concionis & Cantici in serie Biblicā ; tum ob
parvitatem libelli , ut is saltem , nē nimis foris videretur
exiguus , hāc qualicunq; auctus manissā excresceret in molem
aliquantō majorem ; tum denique ut tam pulchri Operis
venustas & elegancia adjunctis duobus aliis tam rudi pe-
niculo adumbratis illustrior fieret , & clarius elucesceret .

Postquam hāc scripsoram , tradita mihi in manus sunt à
venerabili viro Gu. Dillingham , S.T.D. Col. Eman. Præf.
Epigrammata quædam pro Disciplinā Ecclesiæ nostræ Apolo-
geticæ , aliquot abhinc annis conscripta à Geo. Heriberto ,
at quali , & quanto viro , & poetæ , quam pio , quam ingenioso !
de quo præstat omnino tacere quam pauca dicere ; præsertim
cum eximiā ejus pietatem admirabilis ingenij sale condi-
tam

Sacra ejus
Poemata hoc
titulo insig-
nita.

² Πᾶν δὲ οὐ
λαμπρὸς γε-
ρός εἰ τέλε
κε πορείαν.

Homer.

in loquetur Templum, loquetur Tempus,
loquetur Æternitas. Hæc igitur carmi-
ni, polita admodum & elegans, tē πορείας
γνώσια τέλεα. & Autoris genium plane
redolentia, quasi ² aurex coronidis loco prior-
ibus attexere viatum est. Tu vero, humanis-
sime Lector, vale & fruere, & me precibus
tuis Deo commendatum habe.

J. D.

ECCL^ESIAST^ES:
SIVE
REGIS
SOLOMONIS
SERMONES
PARAPHRASI POETICA
EXPLICATI.

Auctore
JOANNE VIVIANO
VALENTIANO.

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *Joannis Field*, celeberrimæ
Academæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

ARNOLDO MYLIO SUO
S. P. D.

Ecclesiasten meum, qui jamdum tibi debetur, quod nunc primùm accipias, sola hæc causa est, quod in explicanda Hebrææ dictionis proprietate non possem mihi ipse satisfacere. Sed fuit tandem aliquando desinendum. Tu, Myli, de nostro labore judicato, qui in libello hoc quam sis versatus, vitâ exprimis.

Vale.

ECCLÉSIASTÆ S O L O M O N I S

Paraphrasis.

C A P. I.

1 Rdire Musa Principis
Sermonem Hebræi, quem suis
Dictabat ille Davidis
Propago regis inclyta,
Dans jurâ Solymæ nobili.

O si benigno Numine
Adspiret ille, qui sacro
Regi hæc præbat Spiritus;
Sancta ut queam vestigia
Sequi Latinâ barbito,
Mecumque anhelantes pias
Mentes, ad alta culmina
Sionis, humanam supra
Contagionem, purior
Quæ vestit æther sistere.

2 Mortalium vanissima,
Dicebat, omnia, seu levi
Quid vanitate vanius.
Nil rebus est mortalium

3 Inanius. Quò tot juvat
Frustra labores sub polo
Perferre? quid reliquum est lucri
Contentione ex tam anxia?

4 Volvuntur anni; & quæ modò
Vigebat ætas, defluit,

A 2

Génsque

2 Ecclesiastæ *Paraphrasis.* Cap. 1.

Génsque una deficit; altera
Succedit: ipsa sed suo
Fundata tellus stat gravis,
Stabitque in ævum pondere.

5 Sic os decorum ut æthere
Sol magnus extulit, gradu
Fertur citato; vespere
Anhelus ad suum redit
Cubile, manè ut pulchrior
Vultu resurgat aureo.

6 Ac ventus unà nubilas
Rapitur ad Arctos, mox celer
Austrum revisit, quam frequens
Currit, recurrit orbitam,
Terrisque oberrat omnibus.

7 Quàm multa terras permeant
Fluenta aquæ, prono ad mare
Agmine feruntur, quod lacu
Vasto receptat omnia,
Faciéque eàdem permanet.
Ast illa rursus ad sua
Capita revolvunt, ut fluant
Solito perennia alveo.

8 Abstrusa rerum exordia,
Causasque mortales suis
Frustra volant sensibus,
Certique nil extundere,
Nil ore possunt eloqui.
Nec enim notando quælibet
Fiet oculis unquam satis,
Non multa quamvis hauriat

9 Expletur auris: & tamen
Series perennis omnium
Est una rerum: quod fuit,
Adhuc erit: adeò nihil
Natura molitur novi

Solis

Solis sub ampio hoc ambitu.

10 Idemque adhuc rerum tenor

Versabit humana omnia.

Quis profet et mi quod prior

Non vidit ætas? omnia

Olim fuere, & haec quoque

Insueta rerum nescii

Si quæ putamus, gentibus

Nova nec erant prioribus.

11 Sed longa paullatim dies

Obvolvit illa; & clanculum

Subrepit alta oblio

Ævi prioris: ut neque

Mox infecuti memor

Erit ullus inter ultimo

Demum futuros tempore.

12 Haec qui beatam Isacidum

Gentem docebam, regius

Solymæ potentis sedibus,

Sceptróque clarus aureo:

13 Huc, si quid animus perspicit,

Vis si quid ingenii valet,

Totus ferebar, ut notans

Quæcunque teste sub polo

Geruntur, ipsas omnium

Caussas sagaci examine

Rimarer. Hanc enim improbam

Curam Deus mortalibus

Immisit ægris, quâ super

Tantum laborant anxi.

14 Hoc rerum amore singula

Dum mente lustro, quæ nitens

Incingit æther, nil nisi

Inane tandem repperi.

Utcunque variis pascerem

Sensus imaginibus, nihil

Solidi videbam, mens ubi
Posset avida quiescere.

15 Quis illa denique perperam
Quæ multa fiunt aptius
Concinnet, aut rebus modum,
Quæ tot feruntur sub polo
Vanæ atque inanes, imperet?

16 Tum mente solus conscientia
Mecum volutabam, meo
Soliōne quid beatius
Fuisse unquam. Ceteris
Quos terra, dicebam, hæc tulit,
Quotquæ mira est duces,
Incedo major, ingenii
Sublimitate, exactior
Doctrina conatus meos
Promovit altè, quò pedem
Nec ullus ante me tulit.

17 Ergò invium sapientiæ
Callem capessō, & funditūs
Abstrusa rerum persequor;
Quæ recta, quæ non; quid sibi
Tantum arrogarent plurimi
Mortalium, & modum omnibus
Rebus parabam ponere.

Sed deprehendi me hic quoque
Sensus amore pascere

18 Nequicquam inani. quatenus
Quò plura nōris, hoc magis
Cruciere, veri ad arduum
Quid desit apicem, ut suspicis;
Nempe altius quò evaseris,
Eò labores ampliūs.

CAP. II.

1 **A** Gè nunc, anime mi; quid ferat
Dulcedo vitæ protenus
Expende mecum: fac bonis
Fruare abundè: sed statim

2 Pedem repressi. Sic enim
Mecum loquebar. Quid jocis
Quàm ut diffluas ineptius?
Quò vana tandem gaudia?

3 Ast nil inausum ut relinquem,
Cum mente pæctus sum mea;
Vitæ ut tenore pristinæ
Paullum remoto, assuēcerem
Vino madere, ceteris
Permititus & mortalibus
Studioque eodem tangerer:
Tantùm ut viderem quid boni
Vita hæc haberet, aut opus.
Quo cuncta fervent sub polo
Sine requie, quid hominibus
Tandem pararet commodi.

4 Hâc mente ductus dum feror,
Quid non eorum quæ putant
Vitam beare audaciùs
Aggressus, aut quos non meos
Exegit orsus dextera?
Sic mole magnâ regias
Centum superbis, marmore
Non antè genti cognito
Posui columnis. Collum
Aprica complens vitium
Lectissimâ propagine,

5 Depressa plantis prætuli,
Solo ut tepenti narium
Halaret omnis copia,

Succi aut salubres corpori.

Tum silva longos ordines
Péndebat alta ac plurimis
Terris petitæ ut arbores
Vario sapore fructuum,
Quantum & figurâ, lætius
Distinguerent pomaria :

6 Feci lacunas fontium
Allapsibus, ut hinc quod satis
Esset novello germini
Roraret, ac speciosius
Vireret arborum coma.

7 Quid lecta nutus ad meos
Mille famulorum corpora,
Vernæve dicam quot meis
Armenta septis clauderent,
Gregumque quantum non prior
Ætas amœnæ viderit
Dumeta Solymæ paſcere ?

8 Sed nec potentum quis meas
Regumve populorumve opes
Æquasset, auri pondere
Potior, vel argenti, aut mari
Bacca petita ab ultimo.

Ad hæc legebam qui mihi
Curas levarent, barbito,
Seu voce mallem limpida
Juvenum, & puellarum choros
Et lecta virgo ab exteris
Mi serviebat gentibus :
Mi capta bello copia
Præstantiorum: ut jam nihil
Hac esse vita blandius,
Ultrâve posset expeti.

9 Hac sorte rerum verticem
Altè efferebam, nobilis

Ut nullus unquam gesserit
 Qui sceptra Solymes, omnium
 Quæ moliebar, exitus
 Ferens secundos, & mihi
 Mens cùmque rerum provida
 Fidelis adstitit comes.

10 Tum dulce quidquid sensibus,
 Quidquidve amicum, prodigens,
 Et nil ut adversum foret
 Intentus, animum gaudiis
 Explebam, & hunc fructum mei
 Tuli laboris maximum.

11 Verum ut parata exactius
 Mecum voluto, quo mihi
 Starent labore, examine
 Libroque justo singula:
 Me cuncta rerum comperi
 Movisse nequicquam, & meam
 Lusisse mentem evanidis
 Tantum figuris; ac nihil,
 Quidquid sub hoc fiat polo,
 Diutiùs consistere.

12 Ergo relabor quò prius,
 Consulta rerum evolvere;
 Quæ recta, quæ vel ordine,
 Modove nullo perperam
 Ferrentur. An quis par suo
 Incedat iniquam, Principi,
 Aut moliendo, aut omnium
 Caussam explicando quæ gerit?

13 Vidique, quæm gratum malis
 Jubat tenebris, tam virum
 Præstare stulto, quem rapit
 Insanus error quò lubet

14 Executientem; cùm nihil
 Attentet ille non priùs

Secum peractum: res tamen
Unum utriusque comperi
Quòd fortiantur exitum.

15 Mecumque tandem quòd mihi
Hausti labores, intimæ
Sapientiæ ut perrumperem
Arcana? quòd mentem acriùs
Meam fatigo, cùm cadant
Successu eodem singula
Stulto mihique? Ego hìc quoque
Mihi videbar ut priùs
Caussas inanes nectere.

16 Damnare namque pervicax
Dies tenebris omnia
Obliviosis, te pede
Stultumque eodem conteret:
Per quam nihil mortalium
Obdurat æternum, ac pari
Doctus ruinâ, quâ greges
Insanientum decidunt.

17 Commotior quin his super
Odique vitam, & tarduit
Contentionum, fervere
Quas vana circum comperi;
Adeoque mentem involvere.

18 Odique quidquid sub polo
Sudavi, ut heredem meo

19 Beem labore, qui mihi
Nec notus ille, an degener
Futurus, an qui perfri
Sciat relictis, hic tamen
Potietur omnium, mea
Quæ cura prudens, seu labor
Pararit: inquam, at num queat
Quidquam hoc videri inanius?

20 Viámque inibam denique

Pertæsa mens ut quæreret

21 Finem huic labori. Nam licet

Quis arte p̄f̄stet, provido

Uſuque rerum, congerat

Et multa frugalis operi

Instando; partem desidi

Ponere videbam, qui nihil

Illi adlaborâſſet: malum

Et judicavi, maximam

Quod vanitatem proderet

Rerum sub æthere omnium.

22 Nam quid perenni proderit

Angore vitam obtundere?

Quid tot labores volvere?

23 Defessus animo ut dormias

Nunquam quiescente, ac dies

Moleſtiores perferas,

Pertæſſus usque perperam

Tam multa ferri sub polo.

24 Quām ſanior quisque, ut ſibi

Frui paratis blandiūſ

Indulget, ac cibo ſatur

Potuque vitam tranſigit.

Sed & hæc amici profluunt

Benignitate Numinis.

25 Quām, ſi quis unquam, plurimam

Expertus ego, non conditis

Opibus peperc̄i: lautior

Sed vita quantum poſceret,

Deprompsi abundē, nil meis

Ut rebus eſſet clarius.

26 Sic nempe viſum Numinis

Piis aediffe, quos dabit

Augustius ſapientiæ

Subire limen, & ſuo

Humana quæque ponere

Loco,

Loco, modoque, condiet
 Et cuncta dulci gaudio
 Ut cuique amicum: at impios
 Curis edacibus, ac gravi
 Addixit operi, ut congerant
 Laboriosi, non sibi
 Opes; sed ipse cui Deus
 Eas reservat, ô nihil
 Inanius! juvat tamen
 Sic usque mentem ob:undere.

C A P. III.

- 1 **S**unt certa rebus tempora
 Sunt & animorum motibus,
 Vicésque crebræ sub polo,
 Queis stant, caduntque singuli.
- 2 **E**st quando nasci convenit:
 Est quando vitam ponere.
 Et unus ut seras dies
 Proclivis: alter ac feret
 Exulta quondam evellere.
- 3 **E**st ut trucides: est quoque
 Bilem ut remittas, vulneri
 Manum applicando. Sic dies
 Ut diruendis ædibus:
 Alter struendis pronior.
- 4 **N**onne lacrymis certas vices,
 Certasque sentis risui,
 Et usque luctu tempora
 Alacriora involvier?
 Non saxa nuper molium
 Neglecta quæ disperseras,
 Nunc illa malis undique
 Operi futuro congeri?
 Quin ipsa fert dies modum
 Amplexibus, & ut nauget

Quis

Quis expetita ad oscula.

6 Utque illa quondam maximo
Sudata nisu, negligat
Incuriosus, & paret
Contentione quæ gravi
Congessit olim perdere.

7 Sic cura nuper vestibus
Ut dissuendis: nunc magis
Voles easdem confui.
Has fert refert dies vices.

Ut & tacendi sit locus,

8 Sit & loquendi. Nec ferat
Ætas amoreni quælibet,
Altera minarum feitilis.
Hinc bella nata: hinc pax redit
Vultu renidens aureo.

9 Quid amplius, quisquis suam
Noctes diésque servidus
Mentem fatigárit, feret
10 Hac sorte rerum? sed Deus
Immisit hunc mortalibus
A gris labore, cui juvat
Ardore tanto incumbere.

11 Nam quæque concinna ut suo
Tempore locoque Conditor
Facit, ac tuetur Omnia:
Sic illa sensibus tamen
Exponit humanis, nihil
Conatus ut licet arduus
Cognoscere penitus queat
Quæ facta, quævè post erunt,
Quocunque rerum hæc machina
Stabit, stetitve tempore.

12 Ast vita, dixi, certior
Si quis creatis utitur
Rebus benignè, ac quod dies

Addit

Addit caduca, gaudio

13 Apponit. O si cui Deus
Usum fruendi indulgeat
Suis laboribus, ut satur
Potu, ciboque molliter
Tranquilla condat tempora:
Næ munus ille à Numine
Tulerit amico maximum.

14 Securus hic nihil suo
Labore posse accedere
Rebus creatis, nec sibi
Tantis operibus arrogat
Mutare quidquam, quæ Deus
Completa numeris omnibus
Exegit; ut mortalium
Sensus retusi assuecerent
Pio timore Numinis
Ter maximi mansuescere.

15 Perennis interim tenor
Festinat orbis, nectere
Præsentia elapsis, quibus
Mox & futura colliget
Sub lege eadem. Sic suo
Incumbit operi maxima
Mens, fluxa supplens; ordine
Et cuncta ab æterno movet.

16 Hæc dum voluto, me tamen
Sublime cernere impios
Solio sedere, ceteris
Et jura dantes sub polo,
Tractare leges & sacras
Manu execranda; jam ferè

17 Loco movebat. Stat quidem
Æterna, dicebam, Dei
Lex, cuique reddens quod suæ
Manus patravere, ac videt

Si quod sub imo pectore
Retunditur piaculum.

18 At ipse mecum: Numinis
Magna hæc voluntas, conscius
Ut quisque mortalis suæ
Sortis, nec esse ceteris
Præstantiorem animalibus
Agnosceret demissior.

19 Homo & pecus sub casibus
Vivunt iisdem, sub pari
Vitamque ponunt exitu,
Et anima ab una spiritum
Ducunt eundem; nec manet
Quidquam ex utroque; cum fluat
Inane quidquid vescitur
Humentis aurâ sideris.

20 Creata cuncta nam locum
Petunt eundem: ut quæ rudi
Conflata pulvere, pulverem
Rursus in eundem diffluant.

21 Ac quis mihi mortalium
Extundat hominis spiritum
Convexa supera; belluæ
Ad ima terræ pergere?

22 Sic cuncta rerum dum frequens
Mecum voluto nil prius
Vitâ putavi, quæ frui
Sciret paratis, gaudio
Condita puro, hædque amplius
Quidquam ex labore percipi.
Si quis nec anxius in diem
Post se futurum, quem nefas
Prænōsse cuiquam, quærere.

C A P. IV.

1 **S**uccedit hinc alius labor.
Mecum revolventi, quibus
Quantisque premerent improbi
Calumniis innoxios.
Nec esse mirabar, quibus
Indigna cordi res foret
Sub æthere hoc: quin acrius
Instare grassantes, neque
Ulla lacrymis solatia,
Non auxili quidquam undique
Oculos volutans repperi.

2 Ergo beatos, qui diem
Clusere, vivis prætuli.

3 At forte utrisque dispari
Feliciorem, cui neque
Vitam attigisse contigit,
Qui nec malorum conscius
Quæ tot patrantur sub polo.

4 Quid enim tot arduas adit
Contentiones vir viro
Quam ut invidendo proterat
Ut quemque possit? Omnium
Huc sudat inçassum labor

5 Summa expetentum. At infima
De plebe inertior, manus
Recondit in sinum, & diem
Trahendo, rem sensim atterit.

6 Abjectus hic: sed nec suam
Mutare sortem diviti
Cogitat acervo: ut otium
Rémque tenuem, sudoribus
Potentiorum comparat,
Quos usque curæ percoquunt
Imo æstuantes pectore

7 Conversus hinc insaniam
Insignorem ut discerem,
8 Attendi avarum, qui licet
Sit solus ipse, filius
Nullus, vel agnatus: tamen
Perficiare noctes ac dies
Inhantem acervis: non satur
Retorquet ille lumina,
Secumve nunquam: Quo mihi
Tot jam labores? cui paro
Intacta, rebus abstinent
Geniumque fraudo? Sic miser
Cruciatur, ac rebus tamen
Inhæret usque inanibus.
9 Nam vita dici quid potest
Jucunda solius, sine
Vitæ fideli compare?
10 Quis vel labanti dexteram
Properet amicam tendere?
Sed dulcis æquales juvat
Fruetus laborum conscos;
11 Torusque concordes fover
Parili calore, deficit
12 Qui secubantem. Ut ingruat
Quæcunque tempestas, duo
Animis parati certius
Hostem retundunt: nec citè
Disrumpitur funis triplex.
13 Vis summa providentiae
Manus hebentes Principis,
Jam pace longâ, quem piget
Rectè monentum, deprimit;
Juvenemque præfert, vivida
Cui corde virtus, infimo
Nec genere natum præterit.
14 E carcere hic ad aurea

16 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 5.

Decore multo culmina
Transcendit: aliis regia
De stirpe vitam inglorius
Rebus in egenis transfigit.

15 Ait omnis ætas sub novo
Intenta rege gaudiis,

16 Odit priorem. Nunc favor,
Nunc fausta quæque, nec modus
Turbæ in sequentum, cum tamen
Mox mox futuri posteri
Neq; hunc probabunt Principem.
Heu spes caducas! irritas
Contentiones! ac nihil
Mortalium consistere!

C A P. V.

1 **U**Tcunque sacratissima
Delubra adis, gressus tuos
Circumspice, ut præsens sies
Gustare ritus quid facer
Importes ille perperam
Cultus profano qui suum
Cuncta pietatis ad modum
Expendit, haud mente integrâ,
Sensuive, nec videt Deum
Sua impi obare munera.

2 Tu nè quid ore concipe,
Vel corde præceps: sed prius
Tecum peractum, Numine
Coram potenti, sobrius
Effare paucis, ac tuæ
Esto usque fortis conscius
Terræ jacentis incola,
Deumque sublimem ætheris
Tenere vasti regiam,
Despicere & infima omnia.

3 Est nempe cura ut anxios

Inordinata, insomnio

Agitat inani: fuitiles

Sic verba multa involvere.

4 Tum corde rectus solvere

Nè vota differ: nam Dei

Aversa inanum preces

5 Constanſ voluntas, præſeret

Vovere pigrum perfido.

6 Sed os coerce: nè nefas

Quod excidat, vitam gravi

Involvat ut piaculo.

Neque excubanti ad omnia

Contende, culpæ ut angelo

Quidquid sit, elevet: Dei

Moturus hoc bilem ob scelus,

Quoscumque præſentem tuos

Manuum labores perdere.

7 Insomniorum multiplex

Ut vanitas rebus quoque,

Verbisque inanibus omnia

Referta. Sanum nil, nifi

Pio in timore Numinis

Sanctissimi acquiescere.

8 Nec si quis insontem opprimi,

Legesve cernat, ac loco

Sedere supremo urbium

Mentita jura: nè scelus

Ob tam nefandum protinus

Animos remittat. Nam potens

Supra potentem hunc excubat

Alius, utrisque & imperat

Major potestas, cui neque

Vis certet ulla obſistere.

9 Quò tot tumultus, ſufficit

Si justa tellus cuilibet

16 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 5.

Decore multo culmina

Transcendit: aliis regia

De stirpe vitam inglorius

Rebus in egenis transfigit.

15 Ast omnis ætas sub novo

Intenta rege gaudiis,

16 Odit priorem. Nunc favor,

Nunc fausta quæque, nec modus

Turbæ in sequentum, cum tamea

Mox mox futuri posteri

Neq; hunc probabunt Principem.

Heu spes caducas ! irritas

Contentiones ! ac nihil

Mortalium consistere !

C A P. V.

1 **U**Tcunque sacratissima
Delubra adis, gressus tuos
Circumspice, ut præsens fies.
Gustare ritus quid sacer
Importet ille perperam
Cultus profano qui faum
Cuncta pietatis ad modum
Expendit, haud mente integrâ,
Sensuive, nec videt Deum
Sua impi obare munera.

2 Tu nè quid ore concipe,
Vel corde præceps : sed prius
Tecum peractum, Numine
Coram potenti, sobrius
Effare paucis, ac tuæ
Esto usque fortis conscius
Terræ jacentis incola,
Deumque sublimem ætheris
Tenere vasti regiam,
Despicere & infima omnia.

3 Est nempe cura ut anxios
 Inordinata, insomnio
 Agitat inani: fuitiles
 Sic verba multa involvere.

4 Tum corde rectus solvere
 Nè vota differ : nam Dei
 Ayersa inanum preces

5 Constanſ voluntas, præſeret
 Vovere pigrum perfido.

6 Sed os coerce: nè nefas
 Quod excidat, vitam gravi
 Involvat ut piaculo.
 Neque excubanti ad omnia
 Contende, culpæ ut angelo
 Quidquid sit, elevet: Dei
 Moturus hoc bilem ob scelus,
 Quoscunque præſentem tuos
 Manuum labores perdere.

7 Insomniorum multiplex
 Ut vanitas rebus quoque,
 Verbisque inanibus omnia
 Referta. Sanum nil, niſi
 Pio in timore Numinis
 Sanctissimi acquielcere.

8 Nec ſi quis inſontem opprimi,
 Legesve cernat, ac loco
 Sedere supremo urbium
 Mentita jura: nè scelus
 Ob tam nefandum protinus
 Animos remittat. Nam potens
 Supra potentem hunc excubat
 Alius, utrisque & imperat
 Major potestas, cui neque
 Vis certet ulla obſistere.

9 Quò tot tumultus, ſufficit
 Si justa tellus cuilibet

Quantum necesse? non opes
 Regum requirat; cui bene
 Cultura agelli arriserit,
 Fructusque profert annuos.

10 Sed nunquam avaros improba
 Fames habendi deseret,
 Quærétque semper, lumina
 Ut cuique præstrinxere opum
 Grandes acervi, fervido
 Mentem inquietam ludere.

11 An possidentem copia
 Ultrà beabit, quām suis
 Ut spectet oculis, hoc magè
 Multos vorantes, dum vigil
 Incubat acervis, nescius

12 Dulcis soporis. Interim
 Utcunque pastus vernula
 Operum solutus, languida
 Membra explicat, toto & capit
 Placidam quietem pectore.

13 Quin peste majore æstuant
 Mortalium præcordia,
 Ut sèpe perniciem in suam
 Quis condat immensas opes

14 Partas dolore, nam dolor
 Comitatur alter maximus
 Sic diffluentes, ut nihil
 Nato supersit, quem suæ
 Columnen domus eduxerat.

15 Nudusque vitalem atheris
 Hauserit ut auram, sic humum
 Repetit parentem, nil ferens
 Secum ex acervo, quem gravi
 Animi tumultu aggesserat.

16 Heu lex iniqua, & impotens
 Conatus hominum ayertere,

Nè sorte, quâ quisque attigit
Auram patentem, decidat.
Sed truditur dies die
Amore rerum inanium.

17 Vita ac tenebris obsita,
Vix dulce quidquam pertulit.
Omnia querelis, omnia
Angore plena, atque miseris
Contentionum fluctibus.

18 Sic varia cauſans, denique
Dixi hunc beatum, qui lare
Nitente vitam temperet
Modico labore, & gaudio,
Quâ longa carpat Numinis
Benignitate tempora,

19 Nec trepidat ultrâ. Næ Deus
Si cui peculium, & dedit
Uſum fruendi, ut suaviter
Decurrat ætas, ceteris
Donatiorem hunc præferam.

20 Non vita queis obvolvitur
Horret pericula, undique
Favore amici Numinis
Vallatus, almo & gaudio.

C A P. VI.

1 **N**unc fata quæ passim ingruunt
Diversa multum prosequar.
Ut queisque mecum pervigil

2 Custos oberravi. Haud malum
Acerbius, si cui Deus,
Quæ magna turba contulit
Opes, honores, ac nihil
Si poscat ultrâ, deneget :
Sed cordis haud tantum, ut frui
Miser paratis audeat,

Ignotus hæc ab exteris
 Veniens ut oris, prodigus
 Liguriat: quid inanius
 Curâ hac, vel exquisitiūs
 Insana ludat pectora?

3 Fac ille centum liberos
 Numeret, & orbes plurimos
 Sol annuus revolverit
 Superstigi, nec adhuc bona
 Gustaret ulla, quæ fibi
 Hæc cunque vita indulgeat,
 Quin his inemoritur, neque
 Quis munus abjecto ultimum
 Parat cadaveri: huic ego
 Præferre abortum non putem

4 Injuriosum; Qui venit
 Ut frivolus, sic excidit
 Mersus tenebris, nomine
 Sub sole nullo cognitus.

5 Non astra vidit aurea,
 Sensitve solem vivido
 Jubare emicantem: sed neque
 Peric'la vitæ expalluit
 Properantis, ac in limine
 Emarcuit tranquilliūs.

6 Par exitus mortaliūm
 Delibat omnia, ad locum
 Cogit & eundem: ac quid juvet
 Vixisse longa secula
 Qui læta nunquam viderit?

7 Sed enim quid amplius potest
 Conatus omnis, quam cibos
 Ut elaboret corpori;

8 Semper iterandos? hac nihil
 Nam parte præstat providus
 Stalto, aut inerti, qui tamen

Quæ vita poscit paucula
Natis, sibi que comparet.

9 At splendor ingens si domi
Res lauta ridet, pulchrius
Quam vita cui tantum in diem
Parvo afflueto suppetit.
Sic passim inani ut fascino
Oculos voluptas allicit
Amabili vesania.

10 Ut cuncta verses, ad tuam
Sortem relabere, infimæ
Colone telluris, tibi
Natura legem hanc dixerat
Lucem haurienti. quid juvet
Potentiori congredi.

11 Quam mentem inanem ut plurimo
Sermone prodas futilis,
Nil & reportes hinc lucri?

12 Quin ipse nescis quæ sequi,
Quæve fugere expedit, diu
Ut cunque vita suppetat
Inanis ista, quæ tibi
Effluit ut umbra; nec poteris
Mox mox futurum quid trahat
Volucris ætas prospici.

C A P. VII.

1 Et fama suavior bona
Odore quolibet, nitens
Quo fragret unguentis coma
Perfusa delectissimis.
Hinc crebrius ob oculos dies
Summus recurrerit, die
Natali, ut omnia exitus
2 Depascat idem: qui sapit
His immoratur, nec epulo

Frequentior, quam planctibus
Lugentium super venit.

3 Mœrente vultu pascitur
Animus, & assurgit, mala
Pertæsus ut tot ingruunt
Impunè passim, quæ levi
Transisse nolit gaudio.

4 Præstò est querenti, nec jocis
Intentus aures applicat;

5 Vultumque malit quamlibet
Gravem increpantum, inania
Quam blandientis carmina.

6 Flamma ut sonore plurimo
Suggerita ahenis spinea
Exultat incassum, irritos
Crepitus ciens, neque latices
Intus calescunt: futilis
Sic risus auram verberat
Stultorum inanem evanidus.

7 Atqui hæc monentem inanitas
Me, rebus usque pervia,
Obvolvit eadem: quatenus
Et sæpe vidi fluctibus
Calumniarum cedere
Corda sapientum, quamlibet
Exculta, multumque obrui.

8 Cujusque ni exitus rei
Exordio præstantior
Cuncta retegeret, ac spiritu
Sedatiore concitos
Ferendo quæque vincerent.

9 Nè laxa habenas pectori
Irâ intumenti, clanculum
Furore glidente, intimis
Insanientum quæ lues
Affixa sub præcordiis.

10 Ac vana sectantum dolor
 Exasperatur, aurea
 Dum sec'la majorum vocant;
 Suáque malorum flumina
 Immanium devolvere.
 Nè fortè credas pectoris

11 Sani has querelas. Ait opes
 Si curat ullus jungere
 Ritè sapientiæ, diem
 Non damnat ullum, quo poli
 Faciem nitentis suscipit.

12 Est multus argento color,
 Sapientiæ multus: sed hic
 Prælucet illi, quòd potis
 Donare vitam cui volet.

13 Attende porrò Numinis
 Clarissima opera, non, nefas,
 Ut arte præsumas tuâ
 Mutare prava quæ putas,

14 Normâ æquiore: sed bono
 Ut perfruare; dum datur,
 Diésque declines malos.
 Alterna namque volvier
 Sic alta mens sanxit, vices
 Fecitque crebras omnium,
 Curam futuri ut irritam
 Mortalium retunderet.

15 Omnia revolvi quamdiu
 Vita hæc inanis adfuit,
 Vidiisque recti in tramite
 Deficere justum sæpius:
 At prava sectantes, suos
 Fundare gressus, & viâ
 Diu malignâ insistere.

16 Est nempe justitiæ modus
 Tenendus: & sapientiæ

24 Ecclesiastæ Paraphrasis.

Cap. 7

Arcana si quis altius
 Adire præsumat, stupor
 Occurret ingens lumina
 Audacium perstringere.

17 At devio qui in tramite
 Incuriosus, ac malo
 Indormit insanus, diem
 Mors ante justum hunc demetit.

18 Insigne munimen, viam
 Quicunque medium cautior
 Sectatus, humanas vices
 Sibi subjicit, dum sobrius
 Divina degustat, Dei
 Timore prævio hinc & hinc
 Extrema vitans noxia.

19 Justi tenacem non viri
 Decem potentes, qui suæ
 Urbi imperent præsentius,
 Ac sola protegit omnium
 Potentior sapientia.

20 At nullus unquam deligi
 E gente mortali queat
 Sic mente rectus undique,
 Quin sæpe lapsus arduam
 Veri relinquat orbitam.

21 Tûque hæc volutando, memor
 Sortis caducæ, tetricas
 Remitte censuras, levis
 Errata ferre, nè tuus
 (Quod non putabas) te cliens

22 Ipsum refellat, consciūm
 Intus, pari quam crimine
 Alios frequens offenderis.

23 Hæc cuncta quisquam me prius
 Non ausus alter penitiūs
 Haurire retrusa, ut adyta

Jam

Jam mi patere crederem
Sapientiæ: illa sed celer
Hoc fugit à me longius.

24 Heu quām remota Numinis
Consilia summi, sensibus
Quis illa tam caligine
Demersa vastâ pervaget?

25 Quin illa potius pervia
Rerum legamus: si datur
Rimando singula assequi
Quæ recta rectis & suas
Ferre rationes; alterâ
Ac parte discere impias
Fraudes inanum, rapit
Quos cœcus error, omnium
Rerum imperitos quò lubet.

26 Hic nil ego efficacius
Muliere vividos viri
Tardare competi impetus,
Quæ morte sævâ immittior
Animas rapit, tot subdolis
Quos spirat ore casibus
Plagásque supponit, sibi
Addicat uni ut compede
Durâ revinctos quos tener.
Hæc qui benigno Numinis
Favore summi nititur,
Ridebit, utcunque arctius
Irretiantur impii.

27 At disce quò mihi labor
Redierit omnis, dum sacri
Præses Sionis, omnia
Mecum voluto, singulis
Et immorando persequor

28 Ubi ratio exstaret, mea
Quam mens requirit. Et huc quidem

E mille selegi viris
 Unum, sui qui nominis
 Non degener: sed feminas
 Haud inter omnes unicam
 Qualem volebam, repperi.

29 Et fine tandem hoc restiti:

Hominem priorem, dexterā
 Dei potens, pectore
 Recto creatum, & simplici,
 Ipsūmque semet plurimūm
 Ratiocinando obtundere,
 Simplēxque verum haud consequi.

C A P. VIII.

1 **V**eri sagacem quis potis
 Aequare? quisvè certior
 Obscura promere? hinc decor
 Pudore mistus enitet
 Vultu modesto plurimus.

2 Sic os verendum Principis
 Quo sancta majestas sedet,
 Demissus observa, ut Dei
 Jurata decreta haurias.

3 Tum nè labora eludere
 Oculum sagacem, neu malis
 Confise neququam artibus
 Insiste. Quidlibet potens
 Patrare Regum dextera,

4 Ac verba inevitabili
 Suffulta robore personant,
 Cuiquam haud levia refellier.

5 Dicto audiens sed cautiùs
 Peccata vitabis, quibus
 Corda sapientum obsistere

6 Tempūsque, normāque omnibus
 Præscripta rebus, ordine

Docent perenni: sed sibi
Mortalis ultrò fabricat
Perplexa quisque incommoda.

7 Dum nil futura prævidens
Cuncta experitur, irritis
Conatibus, nec anxio
Ostendit ullus quo cadent
Ventura quæque sub exitu.

8 Quis ferre legem flatibus
Præsumat auræ, ut reprimat,
Laxetve dum lubet? diem
Sistatve mortis, si maxum
Injecit illa? quis animos
Ad bella suggerat? ac neque
Fides malignis artibus
Poenam prementem evadere.

9 Perspecta longo proloquor
Usu prius: nec destiti
Secretiora persequi
Si quæ laterent maximo
Sub æthere. An hominum genus
Pronum imperare, nesciat
Modum nocendi cuilibet?

10 Hoc usque calle stat tamen
Securus impius, suo
Senex sepulchro & conditur,
Et tot nefanda, tot sacra
Elusa, vidi civium
Oblivione obvolver.
Quæ maxima est inanitas.

11 Sic lenta vindicis manus
Dum scelera differt, hoc fibi
Indulget audendo, nefas
In omne propensum genus
Ab usque prima origine.

12 At ipse non, si centies

Peccatur, ulti nec mamum
 Urget potentem extendere:
 Metuam bonis quin omnia
 Cessura prosperè, ut Dei
 Verenda majestas, pio
 Tremore mentes occupat.

13 Malisque contrà, queis fluet
 Inanis ætas, qualibet
 Celerior umbrâ: quòd nihil
 Pavore tanguntur Dei
 Nuti tenentis omnia.

14 Inde aliud occurrens malum
 Multam facessebat mihi
 Molestiam: ut justos frequens
 Haberi iniquorum loco,
 Malisque contrà, ceu bene
 Vitam ordinantes comperi.
 Quin vidi utrósque non sui
 Referre meriti præmium,
 Necumque mirabar nihil
 Non vanitati obnoxium.

15 Quis inter hæc non efferat
 Hunc laude, vitæ qui sciat
 Florem beatæ carpere,
 Et mente purâ fructibus
 Vesci laborum, quamdiu
 Decurrat ætas, Numinis
 Concessa amici munere?

16 Hic ego tamen quid tendere
 Mens posset ultrà, cùm diu
 Noctuque somni nescios
 Homines viderem involvier
 Multo labore, exactiùs
 Mecum parabam expendere.

17 Omnéisque mentis impetum
 In opera converti Dei,

Quæ multa; sed nefas tamen
 Hoc ingenii modulo assequi
 Ut quæque concinnet, licet
 Omnia revolvens omnia
 Tecum fatiges. non sacra
 Arcana si quis altius
 Adisse præsumat, putet
 Se quid profecisse amplius.

• C A P: IX.

1 **O** Mnia peregi ambagibus
 Ut me explicarem. Quid Dei
 Si sancta continet manus
 Justi tenaces, si pios,
 Res & piorum. Non tamen
 Hoc clariora conspici
 Indicia amoris? at neque
 Apparet odio quo malos
 Justè execretur; cum ferant
 Successum eundem singula,
 Quæcunque candens maximo
 Obvolvit æther ambitu.

2 Justos, & injustos, pios,
 Puros, profanos fors manet
 Æqua, ut frequens, sic infrequens
 Cultor sacrorum, nec bonum
 Distinguit illa ab improbo,
 Puramque conscientiam
 Juratus, idem qui pavens
 Retrusa cordis pandere.

3 Hinc cauſa labis, dum nequit
 Discrimen ullum cernere
 Moitium in rebus, malum
 In omne præcepſ gens ruit
 Vesana, sensimque ingruens
 Immenſa vitiorum lues

Adhæsit altè sensibus;
 Hac quisque tandem & orbitâ
 In vinc'la mortis decidit.

4 Ac cui fides hac in hominum
 Contagione perfrui
 Placidâ quiete? aut æstimet
 Quis lucis usuram? hac tamen
 Cum forte potior sit canis
 Vivens leone, belluis
 Suetu imperare, lumina
 Si sæva jam mors clauerit.

5 Scit namque quisquis æthere
 Vescitur aperto quæ sibi
 Calcanda restant limina,
 Mortemque nulli parceret
 At mortuus nil sensibus
 Valet, nec ullum percipit
 Fructum laboris, obrutus
 Oblivionum nubibus.

6 Sic penitus omnis concidit
 Vigor animorum; non amor,
 Odium nec ultrâ quid potest,
 Non mentis ardor; at neque
 Pars restat ulla in omnibus
 Sub hoc creatis æthere.

7 Quin portiùs illis, dum datur,
 Utens benigniùs, dapes,
 Uvæque succum condias
 Mentis quietæ gaudio,
 Dictantis intus res tuas
 Summo placere Numinis.

8 Incede veste splendidâ,
 Nec, dum licet, odorem comis
 Remittat unquam spargere
 Fragrantis unguenti nitor:

9 Ac vive, caræ & conjugis

Indulge amori, volvitur
 Quām longa inanis hæc tibi
 Concessa vita sub polo.
 Hac forte rerum nam tibi
 Ut cuncta trepides, haud erit
 Quidquam amplius decerpere.

10 Tum quæque, recta quæ putas,
 Aggredere fortiter, prius
 Quām vana imago desidis
 Cogare ad Orci regiam
 Non molliendam, quam neque
 Clarabit ulla consili
 Vis, aut labores impigri,
 Doctrinæque, & sapientiæ
 Torpebit omnis impetus.

11 Sed & hic videbam crebrius
 Cursu valentes; non tamen
 Palmam referre: aut prælio
 Redire victorem manu
 Ut quisque præstaret: ferè
 Et providentes vivere
 Rebus in egenis: ast opes
 Homine ab inerti condier.
 Quin sæpè ineptis gratia
 Spreto sciente arriserit.
 Ut tempus, & varia vices
 Sub sole versant omnia.

12 Tum turba piscium ut plagis
 Capitur malignis, & parvus
 Cautæ volucres incidunt
 In vinc'la: sic mortalium
 Prævisa nulli, mors pede
 Doloso in omnes irruit.

13 At inter hæc tot casibus
 Perplexa quantumvis, tamen
 Sapientiam adverti, mihi

Et visa multum excellere.

14 Exilis urbs erat, neque
Viris abundans. Principis
Cui fusa circum illudere
Latè tyranni, viribus
Confusa maximis manus.
Jämque pavor intus (heu brevi
Tanta aggerum molimina
Sublata conatu!) omnium
Turpis animos invaserat.

15 Hic ni repertus vir foret
Præsentiore pectore
Neglectus anté: at irritos
Penitus repressit impetus,
Patriamque virtus inclita
Nutu in supremo liberat.

16 Hic ego potentem extollere
Sapientiam, non viribus
Domabilem: sub paupere
Sed usque tecto ingloria
Alget, nec aurem quis parat
Vocem ad monentis tendere.

17 Ait illa leni nectare.
Mentes quietas dulcius
Instillat: aures quam ferit
Strepitus potentium, quibus
Insana corda personant.

18 Sapientiae non bellica
Quis arma conferat sacræ
Inefficacia: at malo
Qui mersus errore, heu bona
Quam facilè perdit plurima !

C A P. X.

I **U** T doctus unguentum artifex
Odore saturo condit;

Si quæ ex levi fortè agmine
Strepitante circum adhæserit,
Vitamque linquat: protinus
Putreficit intus, & gravi
Fœtore totum disperit.

Vis tanta morbi; sic honor
Quicunque, virtus & sacra
Elanguet animis, paullulūm
Insanæ ut subrepserit.

2 Mens dextra sanis pectore:
At laeva stultum deficit

3 Frustrè ordientem plurima,
Prodat ut inanem insaniam.

4 Te si qua tentet avidior
Rerum cupido, nè tamen
Nè tuta deseras, quibus
Affuetus antè, ac sanior
Compescet tumidos spiritus,
Ut gravia declines mala.

5 Tum quis potentem sub polo
Non cuncta credat, ut cadunt,
Opes, honores, spargere;

6 Dum cernis insanum altius
Caput efferentem, inglorium
Sedere fortem pectore?

7 Quam sæpe vidi, qui prius
Viles ministri, mox equis
Tolli superbos, maxima
Turba in clientum; Principes
Et forte versa, lumine
Humi rejecto incedere!

8 At fallitur quisquis malæ
Confidit arti, Si scrobem
Fodit dolosam, corruet
Huc primus. Illum & diruet
Qui septa vicini, latens

34 Ecclesiastæ *Paraphrasis.* Cap. 10.

Coluber ruinis impetet.
9 Omnia peric'lis obsita,
Omnia labore : transferat
Quicunque moles, pondere
Lapidum fatigatur, suo
Quisque & peric'lo robora
Instat bipenni findere.
10 At hic retuso si paret
Secare ferro, nec aciem
Utramque terget, quālibet
Ingeminet ictum, & arduus
Operi ingemiscat; vix tamen
Proficiet, ars sed porrigit
In rebus anxiis opem,
Quique sapient præsentior
Damna reparabit quālibet.
11 Neglecta si non torpeat
Vis ingenii: at nil ceteris,
Arcana doctus murmura
Præstat, tacentem perfidus
Si dente serpens strinxerit.
12 Verba sapientum profluunt
Mellita ab ore: at futilis
Garitus insanum arguit,
13 Stulte ordientem, ut exitu
Inaniore desinat.
14 Neque minus ille quidlibet
Sermone frustrè plurimo
Agreditur. At fas nemini
Prænōsse ventura, nec habet
Mortalis hæc unde hauriat.
15 Labore pariter irrito
Insanus idem, cùm modum
Servare vitæ nesciat,
Noctes diésque inæstuat.
16 Heu! misera regna, queis puer

Dat

Dat jura, summi & Principes
Manè epula tractant, ac jocis
Ignava condunt tempora.

17 Sed terra floret, dum præst
Quem laus parentum exuscitat
Præclara: non sub hoc caput
Gulæ minister exerat:
At pura virtus, & cibum
Vires foventem sumere.

18 Quam firma contignatio
Assurgat ædium, manus
Si possidentis torpeant,
Sensim labascit, & imbris
Hiscit inimicis undique.

19 Dum quisque præfert gaudiis
Immergier mero, & jocis
Addictus, & pecuniæ
Humana parent omnia.

20 At inter hæc nè Principem,
Rerum & potentes carpere,
Vel mente tacitâ, dum tuo
lates cubili, absque arbitro
Præsume: nè prætervolans
Avis imprecantem deferat,
Et prodat incautum, tuum
Quam nesciebas in caput
Volucrè pennâ elabier.

C A P. XI.

1 **I**nsiste nil minus bono
Largus in egenos, alveo
Panemque qui præterfluit
Committe, longa quem tibi
Demum reportabit dies
Non absque largo fœnore.

2 Effunde abundè quod tua

36 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. 11.

Offert facultas, & manus
Pateat adhuc, ac præripe
Occasiones, dum licet,
Bene faciendi: Nam mala
Non cuncta nōsti, quæ pede
Properante terras permeant.

3 Suspice patentis aetheris
Facies benigna, ut nubibus
Distenta, largis imbribus
Operum labores recreet
Sinu refuso. Tum plagam
Quicunque ad Austri decidat
Notive truncus, non potis
Prolapsus ultra assurgere.

4 At omnia incusat, manus
Cui lenta torpet: non feret
Ut hæret anxius, notans
Ventos, & imbrium timens
Semper fragores, nec metet.

5 Non ipse nōsti spiritus
Unde animet ossa, maximo
Formata mirac'lo foyet
Quæ foeta matrix: sic Deus
Non cetera capis quæ facit,
Non mista magno ut corpori
Mens alma verset omnia.

6 Te sole primo, te juvet
Vergente in umbras, semina
Mandare sulcis, nescium
Utrum hoc, an hoc generosius
Surget in aristas, an pares
Utrumque messes proferet.

7 Lux dulcis, ac jubare aureo
Nil gratius solis, oculos
Quod recreat, vitam & facit

8 Suavem, dies si plurimos

Quis

Quis cernat: ille ast ut memor
 Componet adversis bona
 Ut quæque perpeccus: nihil
 Non judicabit maximâ
 Inanitate involvier.

C A P. XII.

1 **V** Itæ sed indulge, decor
 Dum floret, ætate integrâ,
 Lætusque pro operantem bonis
 Satia juventam, cor tibi
 Utcunque dictat, nec oculis
 Quæ grata subtrahe: at memor
 Hæc inter esto judicis
 Ut ante sistendus Dei
 Clarum tribunal singula
 Qui pendet æquo examine.

2 Bilémque remove pectore,
 Neque cruciare singulis
 Nimium immorando: labitur
 Inanis ætas, ut prior
 Vix nota puero: sic sequens
 Utcunque matura effluet.

3 Primis ab annis sed Dei
 Imbibe timorem, qui manu
 Te finxit artifice, prius
 Quam te senectus improba
 Deprendat, atque ad omnia
 Quæ grata quondam naufoes.

4 Sol antequam tibi aureus
 Caliget, atque argentea
 Luna, vigilesque siderum
 Globi nitorem subtrahant,
 Et nigra nubes imbribus
 Densata, surgat undique
 Convexa supera offundere.

5 Quàm membra, queis compaginis

Stat cura totius, gravi
 Tremore sensim elangueant,
 Custode deserta ut domus
 Dilabitur : tum crurium
 Viror remittat: ac neque
 Sufficiat ultra dentium
 Vix numerus hærens, tundere
 Ingesta; cara & lumina
 Jam sentias tenebrescere.

6 Tum labra claudendo sonus

Frustratur effoetum, molâ
 Versante nequicquam: obstupef,
 Simul avis arboris comam
 Dimovit errans: fit modos
 Hebes ad omnes, quâmlibet
 Placentis olim carminis.

7 Casumque ab alto, nec minùs

Depressa formidat, viâ
 Non tutus ullâ: tum coma
 Florere, fit caro & sibi
 Ignava pondus; & vigor
 Ille omnis expleri inscius,
 Tandem fatiscit. Nam domum
 Jam migrat æternam, & frequens
 Hunc turba circum munera
 Properat suprema solvere.

8 Sed antè disce Numinis

Reverentiam, quàm diffuat
 Liquor medullæ argenteus,
 Ac vita cordis capsulâ
 Erumpat aureâ, antequam
 Et testa rumpatur supra
 Fontem effluentem, dum suos
 Revolvitur in orbes rota,
 Haud apta rursus tendier

Puteo liquorem ut hauriat.

9 Tum pulvis in terram redit
Primam parentem; spiritus
Afflatus à Deo, suam
Revolvitur ad originem.

10 Inania hic, inania
Iterabat ille regius
Antistes omnia, ac nihil
Confistere usquam, ceteris

11 Hoc doctior mortalibus
Quòd vana sciret omnia.

Hinc ille veri insistere
Populos docebat tramite
Ab ore pendentes sacro,
Reclusa rerum, dum priùs
Peracta secum, examine
Promit profundo plurima.

12 Sic singulis expendere
Quæ sensa mentibus forent
Perstabant, hinc ut posteris
Quæ veriora ex ordine,
Stylo & decente traderet.

13 Sermo sapientum spicula
Infigit altè mentibus,
Atque resudes exuscitat.
Summùsque consiliis viros
Præfecit Arbiter, quibus
Dedit ora junctim solvere,
Legésq; sanctas condere,
Quæ, clavis ut adamantinus
Defixus alto vertici,
Perstent inevitabiles.

14 Hinc tu nec ultra inquirere
Præsume, fili, cùm modus
Haud ullus unquam maximo
Librorum acervo, nec lucri

40 Ecclesiastæ Paraphrasis. Cap. ii. I

Aliud reportes, quām frequens
Ut cura sensus torqueat.

15 At vita jam mortalium
Quo volvat omnis cardine,
Cui quisque perficit muneri,
Audita dudum. Maximum
Venerare Numen, & pius
16 Capessē juissa: Nam nihil
Latēre quem potē arbiter,
Expendet & quo examine
Nefanda, fandaque omnia.

F I N I S.

Paraphrasis hæc Ecclesiastis Salomonis,
carmine Iambico expressa per Vi-
vianum, utiliter imprimi, &
publicari potest.

EPITHALAMIA
SACRA,
SEU
CANTICUM
SOLOMONIS
metrica Metaphrasi
donatum.

Accedunt
EPIGRAMMATA SACRA,
Seu
Carmina in Anniversariis Ecclesiæ
Festis composita
Per
J. D. *Cantabrigiensem.*

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

42...355

HONORATISSIMO
AC
NOBILISSIMO
DOMINO,
ANTONIO,

Comiti Cantii, Domino
Hastings, Weisford, & Do-
mino Grey de Ruthin.

Honoratissime Comes, Charis-
sime Domine, flos surgentis,
& resurgentis Nobilitatis,

Redo ego non defuturos, qui di-
cant, me hâc Dedicatione meo
ipsius potius quam tuo honori
velificatum, qui tenui adeò &
levidensi Opusculo tam illustre nomen pre-
fixerim. Et verum sanè dicant, modo & id
una

una fateantur, me hoc etiam præterea, im
præcipue & in primis spectasse, ut publicum p
aliquid extaret intimi mei erga te amoris a
summaque observantie pignus ac monumen
tum. Pertinacem tuam in studiis diligenti
am, progressum in literis & disciplinis libe
ralibus non vulgarem, insignem morum sua
vitatem & candorem, prudentiam supra an
nos, & (quod plus est) pietatem eximiam, assi
duitatem in cultu divino, publicisq; Ecclesi
precibus in facello singulare, quâ potissimum
aliis exemplo preuis, & veluti gemma in ho
(ut ita dicam) annulo Collegii nostri cæte
ris omnibus præludes atque præfulges: ha
& hujusmodi loquantur alii; ego non sic la
dam frontis tuae teneritudinem, nec pudor
& modestiae tuae has machinas admovebo
eoque minus, nè fortè, si meritissimas tua
laudes deprecare velim, videar & mihi
etiam nonnihil tribuere, qui tam egregiae spe
& indolis & nobilitatis surculum fidei &
culturæ meæ commissum habeam & commen
datum. Tantum est, Nobilissime Domine
Sacra haec Poematia, Epithalamia scilicet
que transtuli, & Epigrammata quæ compo
sui.

im sui, utraque sanè jam olim juvenis, tibi utiq;. .
cun prætextato Juveni, principi juventutis Aca-
pri demicæ consecrare, tuóque Honoratissimo no-
men mini inscribere volui; ut, si genium habet
nti hic liber, longùm victurus, (quod auguror
ibe certè & spero) apud posteros etiam index &
ua testis sit, quam arctè & religiosè fuerit

Honori tuo omni amoris & obsequii

nexus mancipatus,

Jacobus Duport.

I

EPITHALAMIA SACRA,

Sive

Canticum *Solomonis* metricâ Metaphrasî donatum.

vers.

C A P. I.

HÆc ea sunt toto celeberrima Canticum libro,
Mysticus ambigui vel Solomonis Hymen.
Oscula mi jungat, plenóque infigat ab ore,
Namque tuus vino præstat amoenus amor.
Quam tibi suavis odor, spirans myrothecia tota !
Unguenta ut redolent, dulcis amice, tua !
Tale tuum nomen, qualis de pyxide fusi
Spargitur unguenti suaveolentis odor.
Ergo puellarum tu lux, tu sola voluptas,
Virgineique amor es, deliciæque chori.
Attrahe me, gressu te non dubitante sequemur,
Parentes ductu, nec mora, quæque tuo:
In thalamos Rex ipse suos me duxit amanter;
Nostra salus tecum, gaudia nostra manent:
Plusquam vina tuos meminisse juvabit amores:
Hæret in amplexu sancta caterva tuo.
Nigra quidem, fateor, sum, eadem tamen ipsa decora,
O germana cohors, quam fovet alma Salem,
Is color in facie, qualis tentoria tingit
Cedræa, ambustas sole Arabumque domos:

D

16

Is decor in vultu, quali Solomonis in aula
 Fulgere cortinæ, pictaque vela solent.

6 Nigra mihi cutis est, oculos avertite vestros,
 Me solare suo torruit igne jubar.
 Hei mihi, quod fratrum sensi fera corda meorum,
 Qui vineta mihi nempe colenda dabant;
 Cum tamen ipsa meas vidi sterilescere vites,
 Squaluit & dominâ vinea cassâ suâ.

7 Dic age, chare, precor (miseresce rogantis amicæ)
 Dic ubi, chare, tuum pascis, amice, gregem:
 Dic mihi, qua medios soles, qua fallis in umbra,
 Nè ferar in comites devia fortè tuos.

8 Si nescis, formosa, gregum vestigia serves,
 Et secus attegias coge, puella, pecus.

9 Te Pharaonis equis similem, mea Vita, putavi:

10 Gemmis formosæ sunt tibi, Nympha, genæ.
 De niveo pendent lasciva monilia collo,
 Inque sinus gaudent labier usque tuos.

11 Aurea mox pulchras cinget tibi fimbria vestes,
 Argenteis bullis fiet & illa gravis.

12 Dum Rex discubuit, misit mea nardus odores.

13 Fasciculus myrrhæ naribus ille meis.
 Ergo etiam nostris placide requiescat in ulnis,
 Non intermisso ritè sopore fruens.

14 Cyprius Engediana inter vineta racemus
 Qualis odoratu, sic mihi Charus olet.

15 En quām formosa es, mea candida, quāmq; decori
 Quāmque columbinis dulcè nites oculis!

16 Tu quoque formosus, mi candide, tūque decorus;
 Quinetiam veriat nosster, amice, torus.

17 Cedrina tigna domus nostræ, & laquearia tecti
 Abiecte de secta sunt nitidæque trabes.

C A P. II,

1] Pse sum campi rosa, liliúmque
 2] Vallis; En! inter reliquas sorores,
 Lilium spinas velut inter atras,
 Chara refuges.

3 Arbores inter velut alta malus,
 Sic meus charus micat inter omnes
 Filios; ejus placida sub umbra
 Tuta resedi.

4 Illius fructus mihi dulcis; Ille
 Duxit ad festum me, & amoena vini;
 Méque vexillo intereà pudici
 Texit Amoris.

5 Fulciar malis, recreer lagenis :
 Languidum multo mihi cor amore.

6 Læva subsidit capiti meo, com-
 plexaque dextra est.

7 Oro vos, Nymphæ, soboles Sionis,
 Capreas & per, per & hinnulos, nè
 Corculum somno priùs excitetis,
 Quàm lubet ipsi.

8 Vox mei chari, super (ecce!) montes
 Et super colles saliente gressu
 Advolat charus mihi per salebras,
 Et juga summa.

9 Capreæque instar celer hinnulique;
 Ecce pòst murum latet ille nostrum,
 Pérquæ cancellos micat, è fenestra
 Prospicit altè.

10 Tum meus charus mihi, Surge, dixit;
 Et veni, dilecta, columba, pulchra,
 Solvitur brumæ rigor, & nivalis
 Transiit imber.

12 Jam vigent flores, aviūmque cantus;
 En adest tempus minuritionis,
 Turturis vox & resonat per oras
 Undique nostras.

13 Ficus en-grossos parit, alma vitis
 Dulce quid prægnans olet: ergo surge,
 Et veni, dilecta, columba, pulchra,
 Quid, mea, differs?

14 Quæ sub occultis habitas columba
 Rupium clivis, faciem tuámque
 Rimer, & vocem capiam; hæc suavis,
 Illa decora.

15 Parvulas illas, teneris nocivas
 Vitibus (vites onerantur uvis)
 Parvulas illas mihi, noxiásque
 Prendite vulpes.

16 En meus charus meus est, & ipsa
 Sum mei (sic nempe reciprocamur
 Mutuo nodo) meus est, & inter
 Lilia pascit.

17 Dum dies atras fuget ortus umbras,
 Chare mi, cura redeas: sed instar
 Hinnuli sis, aut capreæ, Betheræ in
 Montibus altis.

C A P. III.

1 PErnox in viduo dum jacui toro,
 Quæsivi, heu, animæ dimidium mex;
 Quæsivi misera, at nullibi repperi.

2 Surgam nunc, & amasium
 Quæram sollicitè, compita circuens,
 Et totâ plateas urbe perambulans;
 Nusquam non petii, nullibi repperi.

3 Casu me vigilum vaga

Depren-

Deprendére cohors, quos avidè rogo,
Vidisséntne meum forsan amasium.

4 Nec longè vigiles præterii priùs

Quàm charum reperi meum.

Tunc illum arripui, amplexa tenaciter,
Amplexúque avido fortiter occupans,
Perduxí patrios protinus ad lares,

Et matris thalamum meæ.

5 At vos, ô Solymæ dulcia pignora,

Adjuro capreas per, per & hinnulos,
Invito requiem nè placidam meo

Abrumpatis amasio.

6 Quænam hæc fumiferæ consimilis trabi

Deserto egrediens, turáque olientia

Et myrræ lacrymas spirat, & omnia

Mercatoris aromata?

7 En lectum egregium, qui Solomonis es

Illum nobilium turba satellitum,

Ter viceni homines undique muniunt

De magnatibus Israel:

8 Omnes armigeri, viribus inclyti,

Succincti gladio quisque super femur,

Nocturnus dominum nè moveat timor.

9 Currum magnificum sibi

Confecit Solomon de Libani cedris:

10 Argento è nitido fulcra micantia,

Auro de rutilo magnificum solum,

Tectum purpureum fuit:

Partem Rex medianam stravit amoribus,

Vobis, ô Solymæ dulcia pignora;

11 Quin prodite nurus ergo Sionæ,

Et spest ate avidæ, simul

Regem ipsum Solomona, & diademate

Quali ornárit eum chara parens die

Sacro, quo sua sponsalia filius

Læto corde peregerat.

C A P. IV.

- 1 **P**ulchra es, deliciæ meæ, puella,
Pulchra es; turgiduli velut columbæ
Comarum è medio nitent ocelli:
Capilli tibi sunt velut capellæ
Jugo de Gileadis emicantes.
- 2 **A**t dentes ovium gregi tenello
Tonsarum modò, consumillimi stant,
Quæ lotæ bene rivulos relinquunt:
Quarum quæque suos parit gemellos,
Nec curam domini fefellit ulla.
- 3 **I**nstar coccinei labella fili
Perbellè rubeo nitent colore;
Sermones adeò tui venusti.
Granati quasi fragmen ecce mali
Splendent tempora pulchra per capillos.
- 4 **S**tat cervix similis Davidis arcî,
Unde ancilia mille, mille peltæ
Appendent, clypei virûm potentûm.
- 5 **N**ecnon & geminæ tibi papillæ
Assurgunt capræ velut gemellæ
Pascentes super arva liliorum.
- 6 **D**onec lux orieris fugârit umbras,
Montem suaveolentem adibo myrrhæ,
Collem suaveolentem adibo thuris.
- 7 **P**ulchra es, deliciæ meæ, puella,
Tota es candida, tota labis expers.
- 8 **V**eni de Libano, puella, mecum,
Mecum de Libano veni, puella,
Celsis despice de jugis Amani,
Et de verticibus Seniris alti,
Hermonisque sacri jugis amoenis,
Fulvorûmque cubilibus leonum,
Pardorum quoque montibus ferorum.
- 9 **I**nflammâsti animam mihi misello,

O germana, eadémque chara conjux,
Cor in pectore saucium dedisti
Uno (proh dolor!) è tuis ocellis,
Uno, candida, torquium tuorum,
Pendentum niveo, puella, collo.

10 Quàm pulcher tuus est amor/ meum cor)
Quàm vino potiørque gratiørque,
O dilecta soror, pudica conjux!
Unguentorum & odor bonus tuorum
O quàm vincit aromata universa!

11 Merum mel liquidum, favumque mellis
Distillant tua, corculum, labella.
Mel cum lacte tua subesse lingue
Videntur, neque vestium tuarum
Odores Libano minùs suaves.

12 Vallatus mea nympha sicut hortus,
Tanquam fonticulus vel obseratus,
Interclusave rivulis scatebra.

13 Sunt pomaria fructibus referta,
Plantæ & frugiferæ tuis in hortis,
Malorumque propago Punicorum,
Pomorum paradisus, atque frugum,
Et cypri redolentis atque nardi.

14 Cum nardo crocus, atque cinnamomum
Crescit, cum calamo, omnibusque plantis
Thuris, myrræ, aloes, aromatumque.

15 Fons hortensis ibi perennè manans,
Ibi & flumen aquæ scaturientis,
Rivi & de Libano fluentis undæ.

16 Surgas, ô Borea, & serenus adsis,
Assurgas, Note, molliterque spires,
Et te flante meus virescat hortus:
Aspires, ut aromatum meorum
Vestro munere messis ampla fiat.
Dilectus veniat suos in hortos,
Et fructus comedat suos suaves.

CAP. V.

1 Ipse meos tandem veni opportunus in hortos,
O sponsaque & soror mea:
Stillantem lacrymas myrrham legi (ecce) meorum
Cum messe grata aromatum.
Vina bibi cum lacte, favum cum melle comedи,
Quam dapsilè gulam fovens.
Eia agite, ô socii, comitésque, bibatis, amici,
Imò bibatis strenue.

2 Dormio; sed vigilat mihi cor: Quæ verberat aures,
Amasii vox est mei.
Qui stat præ foribus pulsans, clamansque, Reclude,
Reclude jam fores mihi.
O soror, ô dilecta veni; quid pulchra moraris?
Quid usque differs, candida?
Repletur mihi rore caput, noctisque vapore
Guttisque cincinni madent.

3 Qui liceat positas iterum mihi sumere vestes?
Foedare vel lotos pedes?

4 Et tum fortè mei manus insinuarat amici
Intra foramen ostii.
Incaluere mihi subito mox viscera motu,
Amasii vidi ut manum.

5 Tunc & surrexi properè, miserata rogantem,
Illi ut recluderem fores.
Dumque seram tetigi, super ipsa manubria myrrhā
Manare cœperunt statim
Rorantes digitii, staten & suaveolentem
Stillare liquidam manus.

6 Illius ad vocem (clam se subduxerat ille)
Mihi labarunt spiritus.
Quæsitus multum, nusquam tamen ille repertus,
Vocem vocatus nec dedit.

7 Interea vigiles, urbis qui compita lustrant,
Me deprehenderunt yagam.

Tunc

Tunc etiam plagas, & saevis vulnera dextris
 Mihi dedérunt barbarè,
 Nil moti formâ, nec adhuc juvenilibus annis.
 Custosque mœnium cohors

8 Me denudarunt peplo. Vos, alma propago,
 Oro, Sionis filiæ,
 Dicatis nostro, siquà videatis, amico,
 Amore me languescere

9 An tuus ergò procos excellit amasius omnes,
 O Virginum pulcherrima?
 Estne tuus charus charo præstantior omni,
 Quòd acriter nos sic mones?

10 Candidus, & rubidus meus est dilectus, amicæ,
 Et primipilus millium.

11 Huic caput obryzo simile est, densique capilli,
 Cirrique, ceu corvus, nigri.

12 Sunt oculi, quales, en, cernimus esse columbis
 Puros aquarum ad rivulos:
 Pulchelli, nitidi, loti quasi lacte fuissent,
 Ita albicant bellè siti.

13 Tum genæ odoriferi similes sunt floribus horti,
 Vel areis aromatum.
 Pulchra labella velut florentia lilia, myrrham
 Suavè distillantia.

14 Suntque manus, veluti Berylli umbone corusco
 Aurei nitentes annuli.
 Venter ebur candens sapphiris undique cinctum
 Et obsitum splendentibus.

15 Marmoreas referunt, eri, crura erecta columnas,
 Quibus bases sunt aureæ.
 Vultus ei ut Libanus, cedro præstantior omni,
 Quæcunque & illic nascitur.

16 Os purus putus dulcor; dulcissimus ipse,
 Et totus est amabilis.
 Mellitus hic meus est, hic cor, hic sola voluptas:
 Hunc quæro, filiæ Salem.

C A P. VI.

1 **Q**uò loci charus tuus hinc abivit?
Aut ubi liquit tua te voluptas?
Pulchra, dic nobis, ut eum queamus
Vilere tecum.

2 In suum descendit amicus hortum,
Quā vigent fructus, ubi aromatūmque
Areæ; ut lætos epulans per hortos
Lilia carpat.

3 Ipsa sum chari, pariterque charus
Est meus; (sic nempe reciprocamur
Mutuo nodo) meus est, & inter
Lilia pascit.

4 Ecce formosa es, mea Nympha, Tirzx
Instar, ac instar Solymæ decora,
Fronte terrorem geris, ut phalanges
Signa ferentes.

5 Splendidos à me retrahas ocellos,
Nam meum pectus malè fascinârunt.
Sunt tui crines quasi grex caprarum
De Gileade.

6 Albicant dentes, ut oves lavacro
Nuper egressæ, gravidæ gemellis
Singulæ, nec dum sterilescit ulla
De grege toto.

7 Punici fragmen velut ecce mali,
Sic odoratos tua per capillos
Pérque cincinnos bene tortuosos
Tempora fulgent.

8 Suntque Reginæ comites amicæ
Sexies denæ tibi, pulchra virgo,
Octies denæ quoque concubinæ, &
Mille puellæ.

9 Una dilecta est mea, suaviūmque,
Matris una, ac unica, sola cura,
Et salus, & delicia, & voluptas
Illa parentis.

Quam simul castæ aspicerent puellæ,
Prædicarunt unanimes beatam,
Immò Reginæ quoque pallacæque
Concelebrarunt.

10 Quænam ut Aurora hæc oriens refulget,
Pulchrior Lunâ, superânsque Solem
Gloriâ, hæc tam terrifica ut tremendis
Agmina signis?

11 Hortulum intravi nucibus refertum,
Vallium fruges cupiens videre, an
Floreat vitis mea, germinetve
Punica malus.

12 Mox repentina cor amoris cœstro
Percitum; & raptam me inopina sensi,
Fervidis ac si veherer quadrigis
Amminadabi.

13 Quin redi, formosa, redi, puella,
Quin redi mox, O Sulamitis alma;
Ut tuo aspectu proprius fruamur.
Quid Sulamitis,

En, habet spéve hâc, oculisve dignum,
Quod flagratis sic studio videndi?
Prælio binas acies paratas
Ordine pulchro.

C A P. VII.

1 **O** Clara Regis progenies, tui
Quæ sunt decori calceolis pedes!
Gemmæ ut nitentes arte sculptæ
Articuli femorum tuorum.

2 Cra-

2 Crateris instar sanguine succidæ
Uvæ repleti, & purpureo mero,
Pulchri, globosi, ventre turget
E medio tuus umbilicus.
Ventérque farris congeriem refert
Obsessum amoënis undique lilius.

3 Nec non tuæ binæ papillæ,
Consimiles capreis gemellis.

4 Cervix adinstar turris eburneæ;
Hesbonis ut piscinæ oculi tui,
Bathrabbicam ad portam fluentes.
Stat Libani velut alta turris
Nasus, Damasco quæ supereminet.

5 Carmelus ut mons, aut quasi coccinum,
Caput decorum, tum capilli
Purpureo rutilant niture.
In ambulacris formæ inhians tuæ
Rex, ceu ligatus compede permanet.

6 Quàm pulchra, quàm jucunda, bella,
Aptaque deliciis, amica . es !

7 Quali staturâ palma viget, viges;
Mammæ racemis sunt similes tuæ.

8 Ascendere in palmam volebam,
Prendere frugiferosque ramos.
Erunt racemis & similes tuæ
Binæ papillæ, (ut ritè sotoriant !)
Spirabit & nasus sua ves,
Mala quibus redolent, odores.

9 Tuum palatum ut vinum erit optimum
Charo meo aptum, quod placidè fluens
Permulet os, & dormientium
Prolicit è labiis loquela.

10 En ipsa Chari delicium mei,
Una omnia illi & meta cupidinum.

11 Petamus agros, inque villis
Noctem, age, Lux mea, transigamus.

12 Et vineas mox manè videbimus,
An forte grato palmite floreat
Fœcunda vitis, par. pinusve
Parturiat teneros racemos;
Malusve tandem Punica germinet.
Ilic amoris delicias mei
Tibi profundam, gratiasque.

13 Mandragoræ placidos odores
Halant; abundè & pro foribus meis
Sunt poma, fructusq; omne genus mihi,
Sunt & novi, sunt & vetulti,
Quos pariter tibi, Chare, servo.

C A P . V I I I .

1 **O** Si frater uti meus fuisses,
Meæ qui ubera lactuit parentis!
Tum te, mellile mi, deoscularer
Extra repperiens, vel absque probro,
Ut nequis malus invidere possit
Jucundas mihi basiationes.

2 Tibi me comitem darem, meæque
In conclave ducerem parentis,
Quæ me consiliis suis juvaret;
Fragrantem tibi murrhinam propinans.
Milcerem in pateris aromatiten,
Malorum latices Apyrinorum:

3 Læva ejus capiti meo subefset,
Me circundaret illiusque dextra.

4 Oro vosego, feminæ Sionis,
Ut nè, delicias meas, amicum
Excusso malè palpebris topore
Prius quam velit ipse fuscitatis.

5 Quænam hæc egregiæ puella formæ,
Eremo egrediens, amasiique
Innitens gremio sui? sub umbra
Mali te arboris ipse fuscitavi:

Enixa est ibi te parens; ibique
Est experta puerperi dolores.

6 Cordi me adde tuo, velut sigillum,
Ut signacula brachio tuoque.
Fortis nempe amor est, potens cupido;
Nec mors fortior est, potentiorve;
Nec vis est minor æmulationis,
Ipsum quâ neq; durius sepulcrum:
Candentes alit igneasq; prunas,
Suo pectore suggestente flamas.

7 Nullo diluvio potest aquarum,
Nullis viribus inguentis undæ
Restingui vehemens amoris ardor.
Venalem cave nè putes amorem;
Si cunctas dederis opes, ut illum
Lucrari poteris, nihil valebis,
Cónscisces tibi probra, non amorem.

8 Habemus quoque parvulam sororem;
Est germana, sed (ô pudor !) vel illa
Quavis pejor Amazone, absque mammis;
Est nobis tamen: & quid huic sorori,
Ejus quando aderit dies, agemus ?

9 Murus si fuerit, palatium illi
Argento è nitido superstruemus;
Quod si janua, muniemus illam
Ornantes tabulis, cedróque pulchriâ.

10 Murus certè ego sum, meæque mamine
Ceu turres: favor hinc, amórumque nobis;
Coepi & charior esse, gratiorque.

11 Inter pingua Balamonis arva
Vineam Solomon habebat olim;
Et custodibus elocabat illam,
Pacifcens pretium annuos ob usus,
Mille ut penderet ergò quisque nummos.

12 Coram me mea vinea; indè mille
Debentur, Solomon, tibi quotannis,

Et custodibus illius ducenti.

13 At ô quæ incolis hortulos amoënos,
Attendant tibi cùm tuæ sodales,
Mellitamque tuam hauriant loquelas,
Vocem audire tuam & mihi licebit?
14 Festines precor, advoles, amice,
Velox ut caprea, hinnulusve, odora
Transcurrens juga, aromatumque montes.

FINIS.

EPIGRAMMATA
SACRA.

Seu,

Carmina in Anniversariis
ECCLESIÆ FESTIS
composita,

Per

J. D. *Cantabrigiensem.*

CANTABRIGIÆ:
Ex Officina *Joannis Field*, celeberrimæ
Academiæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

E

ELIGIJA
ATA MAM JEDZ
ASIOAZ

Симеонъ въ Анивъ
Свѧтѣе Евгентіи
Симеонъ

169

У. Д. Симеонъ

Симеонъ въ Анивъ
Свѧтѣе Евгентіи
Симеонъ

169

Epigrammata Sacra,

Seu,

Carmina in Anniversariis
Ecclesiæ Festis
composita.

In Festo *Circumcisionis Christi*,
Calend. *Jan.*!

Cur hæc, Jane, tuis celebrantur festa calendis ?
Cum circumcisio quid tibi, Jane bifrons ?
Jani instar Christus retrò spectavit, & anté:
Hinc *circumcisus*, *tinctus* & indè fuit.

Aliud.

Vertitur en Jani cardo, caudamque remordet
Symbolicus serpens, & novus annus init;
Cum Deus assumptæ carnis præputia ponit;
Antiquus serpens scilicet ista videt,
Et fremit, & Christo pro nobis talia passo
Ringitur, & sese macerat invidiâ.

In Festo *Epiphaniæ*.

MYrrham Homini, pia tura Deo, Regi infuper aurū
Perse (Arabésne?) Magi tres tria dona ferunt.
Ex Oriente adsunt, Orientis numen adorant:
Omne bonum nobis ex Oriente venit.

E 2

Parebit

2 *Epigrammata Sacra.*

*Parebit sapiens, & non dominabitur astris,
Ad Christum ducit si nova stella Magos.*

Aliud.

TRes Reges vulgo & Sapientes Stella vocatos
Perduxit trinos ex Oriente Magos, (drant !)
Infantem ut colerent. Christo quām hæc omnia qua-
Quām propè qui colitur, quīque colit similes !
Christus nempe *Oriens, Stella, & Sapientia Patris,*
Denique *Rex regum, & de Tribus unus erut.*

*In Festo Hypapantes, sive Purificationis
B. V. Mariæ.*

LEx illibatum *Mosaica* postulat agnum,
Femina cùm à partu purificanda venit :
Christipera his *Virgo* parcebat sumptibus : Infans
Scilicet, in templum quem tñlit, agnus erat.
Obtulit at geminas patrio de more columbas,
(*Lex etenim hoc donum pauperis esse jubet*)
Séq; suumq; dedit puerum; nam mater, & infans,
Ambo columbinâ simplicitate pares.

Aliud.

O Bvia fit Domino, Templo dum sistitur infans,
Anna annosa simul cum *Simeone* sene.
† *Gratia & Obsequium* pariter sibi facta Deoque
Obvia; quām felix hæc *Hypapanta* fuit !

† Ita tonant Hebr. *Anna & Simeon.*

In Festo S. Matthei & Apostoli.

IMplet Apostolicam fors quali herœ catervam !
Nec mirum, hanc urnam cùm movet ipse Deus.
For-

Fortuna amissos reparasse videtur ocellos,
Matthia Clerum suscipiente sum.

Clerus forte datus divina hinc jure vocetur,
Cujus *Matthias* prodromus, *Ordo* sacer.

In Festo Annuntiationis B. V. Mariae.

Eva parens lamia (heu !) malo siebat edendo,
Edendoque bono *Diva Maria* fuit.

Angelus hoc *Mariae* prædixit : scilicet *Eva*,
Si transponatur littera, fiet *Ave*.

Littera transposita est, occidens Littera Legis,
Inque *Evangelium* Lex abit, *Eva* in *Ave*.

Aliud.

Floris ab olsfactu prægnans Saturnia fertur
Sic Martem peperisse suum, Jovis æmula, nullo
Conjugis auxilio, nec opem dignata virilem.
Sic *Maria* Angelico postquam sermone refecta est,
Hauserat & suaves verbi cœlestis odores,
(Spiritus ut fuerit promissi seminis author,
Hinc fore perpetuâ forem de stirpe Davidis,
Sharonisque rosam, quam spinæ aliquando coronent,
Albentem vitâque rosam, leihoque rubentem :)
Facta fuit mater, teneroque in flore juventæ
Nullos passa toros, & virginitatis in ipso
Flore, suum peperit miranda puerpera Jesum.
Quem, quia tot celebres egit super hoste triumphos,
Nec pacem in terras, gladium sed mittere venit,
Vel merito nostrum poterit quis dicere Martem.

In Festo Resurrectionis Christi.

Eurydice conjux Orphei (sic fabula narrat)
 Lethiferum diro vulnus ab angue tulit.
 Orpheus ut sponsam eriperet de fauibus Orci,
 Fertur ad infernas protinus îsse domos .
 Mortifero pariter conjux Ecclesia Christi
 Serpentis morsu saucia facta fuit.
 Christus ad inferni descendit limina regni,
 Liberet ut sponsam scilicet indè suam.
 Dæmone jam viçto , viçtâ Styge, morte subactâ,
 Post triduum reducem séque suâmque dedit.

Aliud.

Curtius insiluit foveam, pestemque furentem
 Sedavit, nequijit sed Curtius indè reverti.
 Tûque etiam Veneris multum dilecta propago,
 Ænea, poteras mediis elapsus Achivis
 Tartareos penetrare sinis, atque intima tunis
 Regna Inferorum, Stygiique palatia Ditis.
 Nec tamen Anchisëve pater, conjuxve Creüsa
 Vindice te demum superas evasit ad auras.
 Scire erat in votis, quid ferret senior ætas,
 Atque futurum casus cognoscere rerum,
 Venturas hominum sortes, arcanaque fata
 Ipse evasisti, nil movit cura tuorum,
 Nec si movisset, poteras educere tecum.
 Quid memorem plures petiit quoq; Tartara Theseus,
 Necnon Threicius vates, Rhodopeius Orpheus.
 At neque Pirithoo dirupit vincula Theseus,
 Nec miser eripuit sese pallentibus umbris,
 Quin Diti captivus erat, dum vindice dextrâ
 Suppetias illi tulerit Tirynthius Heros.
 Nêve suam Eurydicen reparavit Thracius Orpheus,
 Carmine flexanimo quamvis à Dite redemptam;

Namque

Namque avido amplexu, nim ióque ardore videndi
Vestibulum ante ipsum, primisque in fauibus Orci
Perdidit infelix nuper quam repperit umbram.
At noster solus Stygios impunè recessus
Contigit Alcides, tolus compage solutâ
Strenuus insolitos egit de morte triumphos,
Inflxit Diti plagas, & terruit umbras,
Pallentes queis tunc pallor novus obtigit, umbras:
Terruit ille umbras, fundaminâque ima Barathri
Rupit, & umbrosum nutu tremefecit Avernum.
Cerberon indè novis attritum colla catenis,
Æratásque Erebi portas compescuit atri:
Compede tum tandem disruptâ, seq; suumque
Thesea restituit terris Deus Hercule major,
Theseus at Christo fui et quicunque fidelis.

Aliud.

Trina tropæa dabant Christo Mors, Tartara, Dæ-
(Tertius invidiam néve triumphus habet.) mon
Non illum rigidis tumuli sub carcere vinc'lis
Captivum tenuit Mors, quia *Vita* fuit.
Non illi tenebrarum error, Stygiæque paludis
Cœcum iter obstabat, quòd fuit ipse *Via*.
Non illi Satanæ, author falsique dolique,
Offecit, *Verum* quippe quòd ipse fuit.

Aliud.

PAlma fuit Christus, quòd plùs depresso in urnam,
Tantò plùs rutilans extulit ille caput.
Palma triumphantes designat: nempe resurgens
Exitium super, & Tartara victor ovat.
Hinc etiam sacros sequitur pax alma triumphos,
Nobilis & Palmæ mitis Oliva comes.
Morte redux victa, *Pax vobis*, dixit Iesus,
Pacis erat, nactus tanta tropæa, memor.

Ergò & Olivarum montem petere antè solebat:
 Doctori cathedram pacis Oliva dedit.
 Morte triumphator, pacis, cùm viveret, Autor;
 Palma reviviscens, vivus Oliva fuit.

Aliud.

Armari baculo Cynicus post fata volebat,
 Corvis & canibus nè miser esca foret.
 Mortuus ipse suis fieret nè præda ministris,
 Præsidium Christo firmius ecce datur.
 Conscia mens hominum ! nam si Deus esset Iesus,
 Membra quid affigunt non moritura cruci ?
 Sin homo, quid custode opus est? quid marmore duro?
 Haud ullus tumuli vincula rupit homo.
 Scilicet abstineant fures à corpore, faxint
 Armati vigiles, impositusque lapis.
 At quis custodes tandem custodiet ipsos,
 Nè pavidi fugiant & Angelus ecce venit.
 Custodes fallit perrupto carcere Christus;
 Quid tum Pontifices ? quid Iharisæus agit ?
 Venales vigilum conducunt munere linguas,
 In vulgum ambiguos spargere nempe sonos :
 Militibus somno media sub nocte sepultis,
 Discipuli Dominum surripuere suum.
 Hæc igitur verpos etiam nunc fabula fallit :
 Credula gens, nugas nata fovere suas !
 Ergóne cui fures socios in morte dederunt,
 Post mortem prædam furibus esse volunt ?
 At quæm pellucet mendax hic rumor, & instar
 Soricis indicio proditur ipse suo !
 Dicite, Pontifices, vestrum h̄ic quid proficit aurum ,
 Aut quis corrupti militis usus erit ?
 Dicite, dum sacro spoliatum est hospite marmor ,
 Custodum interea dormieritne cohors ?
 Si minus, obſtiterant nudis armata caterva;
 Sin ita, surreptum qui ſcierint Dominum ?

Epigrammata Sacra.

Annè expilatum nōrunt per somnia bustum ?
O homines mirā calliditate vafros !

In Festo S. Marci Evangelistæ.

MArce, Antonino melior, meliorque Catone,
Nec Bruto Orator, nec Cicerone minor :
Qui sacro eloquii perfundis nectare terras,
Et cogis suavi subdere colla jugo :
Mæcte, Evangelicæ pars non oblcura quadrigæ,
Quā cuncta in mundi climata vecta Salus.
Scilicet hic Christi currus toto orbe triumphat,
Quatuor & penetrant Scripta quaterna plagas.

Aliud.

Accumbit lateri torvus Leo, néve nocivus,
Nec timet hunc Christi de grege Marcus ovis.
Sic Maro, Nec magnos metuent armenta leones,
Cùm nova progenies cœliùs orta venit.

In Festo SS. Philippi & Jacobi Apostolorum.

Quàm fæstum læto sedem cepistis in anno,
Cùm Maius viridi gramine pingit humum !
O quàm jucundo floreabant secula vere,
Secula Apostolicâ tam bene culta manu !
Cùm tu plantâsti Jacobe, Philippe rigâsti,
Quàm ver foecundum, quàm bona messis erat !

Aliud.

Ergo laborâsti frustrâ, Proverbia dicunt,
Scilicet Æthiopem, Sancte Philippe, lavas.
Verùm

Verum tu labes animi, non corporis aufers;
 Neve cutem curas, mens modò pura siet.
 Cor Electorum modò conscribatur in album,
 Æthiopis corpus nigrius esto pice.

In Festo *Ascensionis Christi*.

Angelus in cœlos Christum comitatur euntēm:
 Sic abiit, quali venerat ille modo.
 Interea Petrum tenet insatiabilis ardor
 Spestanti, & viso lumina pascit hero.
 Perstat, & intentis Dominum rimatur ocellis;
 Terrifico sed mox Angelus ore tonat:
 Discipulum increpitans, quasi cœlo inviderit ipsum
 E terris reducem scandere ad astra Deum.

In Festo *Pentecostes*.

Spiritus ignitæ veniens sub imagine linguae
 (Talis enim zelo congrua lingua fuit)
 Suggerit omnigenas diverso idiomate voces:
 Relliquias Babel conglomerasse putes.
 Hinc meritò astanres subitus stupor occupat omnes,
 Dum capiunt miris diffona verba modis.
 Dumque vident Arabas positâ feritate, Scythásque,
 Et, qui non serò jam sapuere, Phrygas.
 Et dum Cappadocem cernunt (miracula narro)
 Dextera cui nullis assuefacta dolis:
 Quodque imagis mirum, recitantem oracula Cretem,
 Materiem folii, dia Sibylla, tui.

Aliud.

Pectus Apostolicum percellit Spiritus; ergò
 Ictus Piscator jam sapuisse potest:

Hinc

Epigrammata Sacra.

9

Hinc variis uti linguis, hinc spargere voces
In vulgum ambiguas, atque stupenda loqui.
Mirantur populi quid dia poemata narrent;
Non sacer, at visus Bacchicus iste furor.
Quid blaterant isti? (dicunt) quidve ebria turba
Ventoſos jaſtant, irrita verba, ſonos?
Quām bene conſiſtunt! Vapor inflammaverat omnes,
Plenus enim ſacro flamine Flamen erat.
Garrula quin ultrò ebrietas arcana recludit;
Hi quoque pandebant myſtīca ſacra Dei:
Adde quòd (ut perhibent) Bacchus fuit ortus in igni,
Symbolon & ſancti Pneumatis ignis erat.
Denique bis genitum veteres dixere Lyæum,
Sic inspiratus quisque renatus erat.

Aliud.

Ingruit horriſono ſtridens cum murmuſe ventus,
Et totam replet, quā coiēre domum.
Sat jam plena dorpus; ſed nē Peneſratio detur,
Clausum in Apoſtolicō pectore Pneuma latet.
Concepere ſacrum mox Enthea turba fuorem,
Exiliūtque premi neſcius ore vigor.

Aliud.

Spirituſum Apoſtolicā collatum munere dextræ
Dum vidit magicā notus in arte ſimon:
Jam divina auro venalia dona putavit
Improbis, & nummos obtulit indē ſuos.
Annē quòd impostaſis fierent miracula dextris,
Ergo impostaſuram credidit eſſe magus?
Quin nummi tecum pereant, Impoſtor; imago
Cæſariſ haud prodeſt hīc, ſed imago Dei.
Hæc longè humanas ſuperant myſteria fraudes,
Non penes eīt magicam Spirituſum iſte manū.
Si ſapis ergo, ſimon, Romam pete, Spirituſum illic
Cæſariſ effigie vilior eſſe ſolet.

Aliud.

Aliud.

Exhibet in teneris infans Ecclesia cunis
Triste senescentis symbolon ipsa sui.
Scilicet ille gravis vehementi flamine ventus,
Quique replet totam, quâ coière, domum,
Naufragii fluctus, ærumnarumque procellas,
Et tempestates indicat innumeras.
Iguis, quo radiant linguae, tormenta piorum
Igneus designat, martyrii; rogos.
Denique divisæ bifido discrimine linguae
Hæresin, & sectas, schismaticosque notant.

In Festo S. Trinitatis.

Jupiter, & Pluto, & Neptunus, somnia vatuum,
Regna tenent fratres tres tria, quisque suum.
Jupiter in coelis, Neptunus regnat in undis,
Dis Erebi sedes, tertia sceptra, capit.
Ethnica si sacris, magnis componere parva
Si liceat quadrant sancta, profana Trias.
Est Pater in coelis, devicit Tartara Christus,
Ergo in quem vicit, jus habet ille locum.
Et non immerito dici dominarier undis,
Quo baptizamur, Spiritus ipse potest.
Indivisa tamen nostra est; ea dissipata, quantum
A terris coelum distat, & Orcus aquis.

In Festo S. Joannis Baptiste.

Ante tuos, Baptista, senex obmutuit ortus:
Quid mirum? nondum Vox quia nata fuit.

Aliud.

Aliud.

Festa agit Herodes (procul, ô procul este, pudici !)
Festa Thyestas appositura dapes.
Scilicet in patina virgo truculenta Joannis
Affert en sacrum lœua ministra caput.
Quid majus Progne scelus, aut conviva deorum
Tantalus admisit, Tantalidūmve genus ?
Vultus, Phoebe, tuos cur non pudibunde recondis ?
Scilicet Herodis coena, Thyestis erat.

Aliud.

Conde, Tyranne, tuos enles; spem pascis inanem,
Decollasse potes, non necuisse virum.
Esto tamen, perimas; & adhuc spem pascis inanem,
Nam necuisse potes, non nocuisse viro.
Néve potes necuisse, caput de corpore tollens,
Ille caput totus, Vox quia totus erat.

Aliud.

Vox Baptista fuit, Vox mellea, Nestoris instar,
Quoque edit dulces, edidit ore favos.
At validus sub melle latebat aculeus illo,
Cujus & Herodes cuspide punclus erat.

Aliud.

Factus erat Christi, truncante Herode, Joannes
Prodromus in vita, prodromus inque nece.

In Festo S. Petri Apostoli.

Quanto maduit lacrymarum flumine Petrus,
Piscator medio visus inesse salo !
Marmoream in Nioben liquefactum credite Petrum,
Tristia dum nimis fletibus ora rigat.

Quid

Quid nī? petra fuit, fuit atque columnā; columnā
Marmoream credas, marmoreāmque petram:
Hinc quoque marmoreis ornantur templā columnis,
Nempe *Petrus* templi petra, columnā fuit.
Hinc quoq; quōd lacrymis etiam nunc marmora manā
Hæc monumenta tui, *Petrus*, doloris erunt.

Aliud.

Petrus Apostolicae petra indubitata coronæ
Fluctuat in media, suberis instar, aquā.
Mira cano; per iisfet aquis, nī petra fuisset;
Subsidisset aquis, si fluitasset aquis:
Si levis & dubius vitæ, incertusque fuisset.
Descensum levitas en, *stagirita*, facit.
Sed tetragonus erat noster *Petrus*, & sibi constans,
Christus enim *Petrus*, columnā fuit.

Aliud.

Ergo mare est mundus, pescator Apostolus omnis.
Sunt homines pesces, retia verba Dei.
Non est pescator *Romanus* Episcopus, eti
Se successorem jaicitet esse *Petri*.
Pescator nunquam pesces à retibus arcet,
At populo verbum subtrahit ille Dei.
Prædam etiam captans, argenteis utitur hamis,
† Non talis *Petro* scilicet hamus erat.
† Ait. 3.6.

In Festo S. Jacobi Apostoli.

Heroes, Sanctum qui sustulit ense *Jacobum*,
Paulò pōst vivus veribus esca fuit.
It clamor coelo, Sanctorum sanguine fuso,
Et necis ultorem cogit ad arma Deum.
Nec mirum, hic sanguis si sic clamaverit altum;
Scilicet hic clamor vox *Boanergis* erat.

In Festo S. Bartholomæi Apostoli.

PElle suâ exutus, subjecit colla securi,
Deinde cruci affixus *Bartholomæus* erat.
Sic cuius triplici pendebat stamine fatum,
Qui's triplici hunc fato non cecidisse putet?
Sic trinam triplici placavit morte Sororem,
Cœlestem Triadem Martyriique Trias.

Aliud.

NUndinum & hinc epulam, pueri quæ junximus olim;
Ambo ornant festum, *Bartholomæ*, tuum.
Nam tu *mercator*, simul & *conviva* Tonantis:
Ipse tibi *merces* Christus, & ipse *dapes*.

In Festo S. Matthæi Apostoli.

QUi vestigales solitus corraderet nummos,
Exigere & toto larga tributa foro;
Quantum mutatus, Christi fit voce columba
Tam subito mitis, qui modò milvus erat.
Scilicet is sacrâ signatur imagine Christi,
Cui nuper cordi *Cæsariana* fuit.
Cæsar argentum, Christi *Matthæus* imago;
Id merito Regi redditur, iste Deo.
Redditur iste Deo, misso jam *Cæsare*; nuper
Nummos, nunc numen non patienter amat.
Cui modò Chirographum, & nummaria tessera curæ,
Pagina nunc illum non nisi sacra juvat.
Perseunditque pios, divina volumina, libros,
Qui solitus libras pendere nuper erat.
Quin & servat adhac veteris vestigia fraudis;
Consuetasque artes dedidicisse negat.
Scilicet electum, regale numisma, popellum
In fiscum Domini colligit ille sui.

Atque

Atque Evangelii fretus diplomate, pendit
Credentes animas, grata tributa, Deo.

In Festo S. Michaelis Archangeli.

A Ngele, Seraphicæ dux, & coryphæ catervæ,
Angelici princeps indubitate chori;
Miratur quod tam divinos præstet honores
Roma tibi, fundens supplice voce preces?
Sub te devictum sentit cecidisse Draconem,
Quem sibi iamdudum vendicat illa patrem.
Namque is adoptavit *Romam* sibi, scilicet hæres
Bellua septemplex facta Draconis erat.
Quæ tremit, & pavida te conficia voce precatur;
Nè luat ipsa patrem, non bona nata, malum.

Aliud.

A Γελολαργεῖαν *Michael* vel nomine damnat,
(Re magis) æterno * par quia nemo Deo.
At *Romæ*, dum divinos sortitur honores,
Quis sicut Deus est? Angelus ecce Dei.

* Quis sicut Deus? Ita *Michael* sonat Hebraice.

In Festo S. Lucæ Evangelistæ.

A N Pictor fuerit *Lucas*, *Petre*, nescio: certè
Ad vivum expressit te, sociosque tuos.
At medicæ egregium se ostendit in arte magistrum,
Quisquis Apostolici scripsit *Acta* chori.
Historici reparant etiam post funera vitam,
Dignos laude viros charta perire vetat.
Præstigit hoc *Lucas*, quod non *Podalirius* ullus,
Nullus *Apollineā* præstigit arte potens.

Quæ

Quæ prodest vivis, eadem post fata quiescit;
 Amittit vires tum medicina suas,
 At vos æternum scriptis vivetis in ipsis,
 O Piscatorum nobilitata cohors :
 Historiam vestram scripsit divinus Apollo,
 Mors in vos poterit juris habere nihil.

Aliud.

Cur hic è geminis solus latronibus unum
 Inter coelicolas narrat habere locum ?
 In promptu causa est; medicam qui calluit artem,
 Scilicet hic inter quatuor unus erat.
 At dum spirat homo, medicus sperabit; & ægrum
 Ah ! piget extremis deseruisse malis.
 Sic quoque semianimi huic hodiernus Apollo salubrem
 Latroni necdum serò paravit opem:
 Cùmque illum primis hærentem faucibus Orci
 Jam propè mors tenebris mergeret atra suis;
 Provida mens *Lucæ* (quàm felix nomen & omen !)
 Luce vel hâc fecit, vel meliore frui.

**In Festo SS. Simonis & Jude
 Apostolorum.**

Omnibus ex aliis placet urbs *Philadelphia* Christo;
 Festaque fraternus cuncta coronat amor.
 Tertium Apostolico en par fratrum fulget in *albo*,
 Post Jonæ geminos, & Zebedæ, tuos.
 Scilicet & fratres, & Christo sanguine juncti,
 Simon, & Judas, atque Jacobus erant.
 Adsciscis comitem tu, Sancte Philippe, Jacobum,
 Conjungit reliquos lux hodierna duos,
 Nec natu tantum, coelesti at semine fratres,
 Religione, fide, foedere, amore pares.

16 *Epigrammata Sacra.*

Quos irrupta tenet sacro sic copula nexu,
Vincula fraternalis hos propiora ligant.

Aliud.

Qui duo discipuli festo junguntur in uno,
Simon & Judas, quam bene convenient !
Simon obsequium, laudem designat Iudas,
Maxima nam *laus* est morigerare Deo.
Sed Judas erat alter, & alter nomine Simon,
Primus hic, in sacro pessimus ille choro.
Utque ille infandi sceleris reus Iscariota,
Judas & Dominum vendidit ipse suum:
Sic alius Simon, Magus atque impostor avarus
Venalem nummis credidit esse Deum.
Quid tituli sine re ? quid splendida nomina prosumt,
Sint nisi personis scilicet apta suis ?

Aliud.

Hεν ὁμῶς ἐπερός τε Σίμων, ἐπερός τε Ἰεδας,
Τοῖς δυσὶν οἱ ἐν δύο αὐτομοίοτας ἐγένοντο.
Τῶν γὰρ ὁ μὲν μάγος Θεοκριτός, ὁ δὲ περιθνής αὐτοπερός,
Ἄμφω καρδαλέοντε, φιλάργυροι διέρεις ἀμφω,
Χεισὸν ἐπεὶ πώλησεν ἀπόθαλ Θεοκριτός
Ἄργυρεις, τῷ δὲ μάγῳ ἔπειτε πεύμα πείσας
Σχετλί. Οὐχ εἴ τοις ὁν σύμπερόν δέσιν ἔσοτι,
Πάντα δὲ πώλησαν σοσὶ ἔμπεροι, δύσαντα λάχωστ
Χεισός, δις σοισι κέρδος Θεοκριτός
Ως οἱ μέδοι ἐγένοντο διοιδοὶ Διομήδεις,
Κεῖνοι δὲ Γλαῦκοι, τοῖσι φρένας ἐξέλεπο Ζεὺς,
Ἄργυρεις Χεισόν, χάλκεος οἱ γευσόν ἀμείβον.

In Festo Omnium Sanctorum.

Sic in fronte suâ signantur stigmate Sancti ?
Perfictæ frontis præmia fortè putes.

Immò

Immò cave credas nigro carbone notatos;
Talia furciferū stigmata inusta genis.
Cretā signantur Sancti, niveoque lapillo,
Scilicet hæc canā præmia digna fide.
Purpureōve nitent succo, miniōque rubenti,
Sic teneras signat Pastor amicus oves.
Hæc ergò numeranda dies meliore lapillo,
Conveniet Sanctis sic sua festa dies.

Aliud.

Quisquis in hac vita Sanctorum inscribitur *albo*,
Huic inter Superos vestis & *alba* datur.
Si Sancti in coelis niveo velantur amicti,
Indutusque *albis* + Angelus ipse venit;
Dic mihi, dic, quæso, mi frater Episcopomastix,
Cur adeò in sacris displicet iste color?

† Matib. 28.3.

In Festo S. Andreæ Apostoli.

SEdulus æquoreas dum retia spargit in undas
Andreas, laqueos pisciculisque struit,
En subito apparet propè stans in littore Christus:
Sic effert placidum rex maris ipse caput.
Petrum ad se, fratrémque *vocat, dehinc talia fatur,*
Innectent posthac retia vestra viros.
Protinus obsequitur Christo par nobile fratrū,
Et piscatores indé fuere virūm.
Sat validi officio; nam primus *Petra perennis,*
Alter & ex ipso nomine *fortis* erat.
Piscis vi parvā capitur, sed robore magno,
Immò *Andrea* opus est, ut capiatur homo.

Aliud.

Petrus & *Andreas*, cum fratre *Ioanne, Jacobus,*
Primitiæ Domini, deliciæque sui.

Fratrum par geminum, geminum par Discipulorum,
 Primi adeo Christum qui ineruere sequi.
 Fratrum par geminum: quam faustum & amabile signum
 Zodiaco hoc primum fulsit Apostolico!
 Signum erat hoc, Christo nullos parere vocanti
 Quos non fraterno foedere iunxit amor.
 Sed Piscatorum paria haec quoque bina fuere,
 Squamigeri fraudes nectere sueta gregi.
 Sol Evangelii duodena haec magna pererrans,
 Anne fuit primum in Piscibus, an Geminis?

In Festo S. Thomae Apostoli.

Abfuerat *Thomas* reliquis cum virbius olim
 Discipulis Christus comparuit omnibus unum:
 Hinc incredulitas, hinc vulnera cura videndi,
 Hinc & tangendi lateris vesana cupidus.
 Mox videt, & viso credit, noxamque fatetur:
 Sit semel o peccasse satius. Bene providus ergo
 Jam cavit, in lapidem ne bis impingat eundem
 Quassa fides; etenim posthac ne longius absit,
 Proximus ante suum sortitur festa Magistrum.

Aliud.

† **Q**uando vides, credis? testis, mihi crede, fides
 Est oculus, sed non est oculata fides:
 Non radios, axemve capit, non corpora palpat;
 Non habet illa oculos, non habet illa manus.
 Credere qui non visa potest, & nescia tangi,
 Crede mihi, veram, *Thoma*, habet ille fidem.

† *Ioan. 20.29.*

Aliud.

Cum Domino in coelis *Didymus* regnare meretur,
 Cum Domino, in terris qui, moriamur, ait.

Ioan. 11.16.

In

In Festo Nativitatis Christi.

Upiter humanæ visus sub imagine formæ
Dicitur æthereas deseruisse domos.
Déque jugo (ut perhibent) summi delaplus Olympi,
Admeti tē neros pavit Apollo greges.
Barbara vaniloqui fileant miracula vates,
Et transmutatos numina magna Deos.
Descendisse Deos ultrà nè jactitet ætas,
Lascivum terras nec petuisse Jovem.
Devenit summo nostrum quoque Numen Olympo,
Seu Phœbum mavis dicere, sive Jovem.
Se dedit & *Vitæ lucem, Patremque juvantem,*
Nominis & meritò jus utriusque tulit.
Ast illum non traxit Amor, qui sæpe Tonantem
Devolvit coelo, sed quoque traxit amor.
Igneæ non illum tetigerunt tela, nisi illa,
Quæ infixit nobis, ignea tela, Satan.
Vulnera sanavit Deus hic, & spicula fregit,
Hinc melius dici forsan Apollo queat.
Quadrat & hoc Jesu; quin & Jove natus Apollo,
Filius & nostri noster Apollo Jovis.
Hic hodiernus Apollo fuit, qui cessit Olympo
Pastor, ut errantes cogeret almus oves.
Hinc inter pecudes etiam cunabula fixit;
Pastori an potuit gratior esse locus?
Nec solùm in stabulis; sed & in præsepibus ipsis;
Scilicet ipse sui pastor, & esca gregis.
Pastores alii pecori sua vellera nudant,
Et mactant miseras, queis saturentur, oves.
Ille suam chlamydem teneris superinduit agnis,
Séque suo præbet pabula lata gregi.

In Festo S. Stephani Protomartyris.

DEUCALIONÆI JACTUS VERISSIMA PROLES
QUÓSQUE GENUS DURUM PAGINA SACRA VOCAT.
IMMERITUM FAXIS STEPHANUM DUM STERNERE CERTANT
JUDÆI, STIRPIS DANT DOCUMENTA LUÆ.
QUAM FELIX UTCUNQUE MALO FUIT OMEN IN ILLO !
HUMANI GENERIS SEMINA SAXA FERUUT :
SIC LAPIDUM JACTU NATA EST ECCLESIA, QUIPPE
CUI STEPHANI, SANGUIS FERTILE SEMEN ERAIT.
PRO POENA DONUM STEPHANUS, PRO MORTE CORONAM
RETTULIT; USQUE ADEO ΠΟΙΟΥΔὲ ΠΟΙΟΙΑ ΚΑΛῶν.
DEUCALIONÆ RITU JUDAICA SAXA
TRAXERUNT FORMAS JACTA SUBINDE NOVAS.
IN GEMMAS ABIERE, REFULGENTESQUE SMARAGDOS :
QUISQUE LAPIS MISSUS JAM PRETIOSUS ERAIT.
COMPACTI LAPIDES PULCHRAM SECERE CORONAM,
NEC STEPHANO VANUM NOMINIS OMEN ERAIT ;
QUI SIMULAC VARIIS FUIT OBSITUS UNDIQUE GEMMIS,
SPLENDUIT ANGELICO QUANTUS IN ORE NITOR !
HINC QUOQUE MARTYRIUM MERUIT DIADEMA VOCARI,
MARTYRIUM STEPHANI, MARTYRII STEPHANUS.

In Festo S. Joannis Apostoli.

CHRISTE, TUO LATERI DILECTUS APOSTOLUS HÆRET,
ET NATALITIIS PROXIMA FESTA TENET,
ERGÒ GESTIT ADHUC TUUS HIC CONVIVA JOANNES
IN GREMIO DOMINI DISCUBUISSE SUI.

In Festo SS. Innocentium,

SÆVIT IN INFANTES JUDAICUSILLE TYRANNUS,
INFONTES ANIMAS PRÆCIPITATQUE NECI.

Nescio

Nescio num nati fuerint priùs, anne renati,
Martyrium in cunis qui subiere suis.
Herodes factō pius & sceleratus eodem,
Qui gladio jugulat, martyrioque beat.

Aliud.

Purpureis ut mixta rōsis cūm lilia certant,
Improba vel candens purpura tingit ebur :
Sic niveas animas nativo sanguine tinxit
Herodes, Christum se jugulasse putans.
Quantillum erravit ! mactatus scilicet infans
Quām similis Domini Martyr imago sui !
Lilium is & Rosa nempe fuit, ^b candēnsq; rubēnsque,
In vita niveus, purpureusque nece.

^a Cant. 2. 1. ^b Cant. 5. 10.

In Calendas Januar. unā cum Festo Circumcisionis denuo recurrentes.

Alve iterum, tu Jane biceps, bone claviger orbis,
Dux anni, tecum Dodecamenon agens.
Jane pater, coeli atque horarum, magne Patulci,
Pande fores, templi at Clusius esto tui.
Plurima sic festas tibi ditet strena calendas,
Sacra Dei in primis, & recutita, caro.
Tu simul exeris ora, senex dat terga December,
Ferre nequit facies scilicet ille tuas.
Te rerum renovante vices, redit annus in orbem,
Anguis & in gyros vertitur ecce suos.
Cūmque anno redit & Musis labor actus in orbem,
Carminum & hinc prodit Circulus usque novus.
Circulus at quamvis fuerit sine fine figura,
Sit tamen hoc nostri nunc Epigramma libri

FINIS,

¶ Ad Lectorem.

Quæ sequuntur Carmina non quidem in
anniversariis Ecclesie Festis composita,
sed aliis quibusdam publicis Regni Festis, &
Solenitatis dicata & inscripta sunt. Ea
tamen & hic Appendix loco attexere visum
est. Tu, Humanissime Lector, pro candore
tuo equi bonique consule,

In execrandam Papistarum Conjurationem, Nov. 5.

Qui prius infestâ venerunt *classe per undas, *88
Nunc quoq; per flamas in mala nostra ruunt.
Grex ergo Ignai sit aquâ interdictus, & igni,
Organa cui tanti sunt elementa mali.

In Proditionis Proditorem, Dom. Montaquiuiin.

Hoc pandisse nefas Aquilæ cognomen habentem
Herœm, nostri commeminere patres.
Nempe Fœvsummi, qui cuncta arcana recludit,
Aut hic, aut nullus nuntius ales erat.

*In diem Inaugurationis JACOBI,
Regis Pacifici.*

Dant ten bra pacem, Sphingis si ænigma videtur,
Id mihi si solvas, Oedipus alter eris.
Tum mihi nescio quis subito sic ore profatus,
Jacobum mittit Scoria terra suum.

Salve

Salve felīta dies, certā quā compede vincitus
 Mars erat, & gemini janua clausa Dei.
 Rex in *Pace* viget, *Pax* ipsa in *Rege* triumphat,
 Scilicet in tenebris plus ea gemma nitet.
Pace tuā dicam, Rex optime, gente *Britannā*
 Non est in toto tutior orbe locus.

*In diem Inaugurationis Regis CAROLI I.,
 in ferias Resurrectionis Christi incidentem.*

C Arolus & Christus nullo discrimine surgunt,
 In coelum Christus, Carolus in solium.
 Ambo etenim Reges, prognati Regibus ambo,
 Hæredes ambo regna paterna petunt.

K Αρόλος ο Χεισός, καὶ Χεισός ο Καρόλος δέ,
 Τῷ καὶ ἐν αὐγοτέρεσιν οὐδὲν αναστίμον.
 Καρόλος οὐδὲ Βελλαρούς βασιλεὺς οὐδὲ Χεισός αὐδούει,
 Χεισός δέ οὐ ΛΑΟΤ οὐ ΚΑΠΑ οὐδὲ ΧΑΡΑ'.

*Ad Serenissimum Regem CAROLUM I., de adven-
 tu suo ad Cantabrigiam, Mart. 3, & 5, 1627,
 Gratulatorium.*

C Arole pacifici proles augusta *Jacobi*,
 Inspirata canit numine Musa tuo,
 Visere tu nostras etiam dignaris *Athenas*,
 Utque Pater, signum pacis amare togam.
 Sic positā interdum mollitur casside *Mavors*,
 Nec renuit Fastis, *Naso*, favere tuis.
 Interdum & positā mitescit *Gorgone Pallas*,
 Atque artes eadem tractat, & arma colit.
 Gens pariter *Romana* potens utriusque *Minervæ*,
 Et *Martis* soboles, gēnsque *togata* fuit.
 Sic tu, *Car'le* Pater, quanquam *Gradivus* in armis,
Mercurius *Musis*, *Phæbus* & alter ades.

*Ad Serenissimum Rēgēm CAROLUM I, & Scotiā
Reducēm Pacificū, 1641,
Ωιδη Σπιριτουλική.*

Qualis, serenum cūm caput exerit,
Compescit undas arbiter Adriæ,
Et fronte solā (nec tridente)
Sternit aquas, rabiēmq. ponti:
Aut qualis orbem vertice temperat,
Nutuque solo (nève tonitruo)
Placat minas irásque mundi
Æthereæ dominator aulæ :
Sic tu ferocis, Carole, seculi
Mulces querelam, & jurgia gentium,
Vultuque solo bella sedas,
Pacifici soboles Jacobi.
En sudus aer! reddita pax mari;
Pressere venti murmura, murmura
Fluctus, simul conspexerint te
Littoris Halcyonem Britanni.
Vincis potentes, sed sine sanguine:
Sternis gigantes, sed sine fulmine;
Siccoque lætaris triumpho ,
Impatiens patrii crux.
O quam peritus pangere foedera,
Sopire lites nobilis artifex !
Quis dissitas unire mentes
Doctior, aut sociare corda!
Quem si tulissent pristina secula
Pacis sequestrum, non sonitus tubæ,
Non vis ducum, non ipse Mavors,
Jane, tuam reserâsset ædem.
Et Troja staret, nec Priamus Parin
Flammâ luisset, ruptaque foedera,
Si talis Europæ potenti
Arbiter, atque Asiæ obtigisset.

Vitâsset

Vitasset Alpes perfidus Hannibal,
 Parsisset Afris Scipio fervidus:
 Nec Græciæ terror, fuissest
 Ludibrium maris, aut flagellum :
 Nec perforassent viscera patriæ
 Par viperarum, cum socero gener :
 Nec fratribus Thebæ dedissent
 Vulnera, consulibüsve Cannæ.
 Quantum redemptum sanguinis Itali,
 Quantum Pelasgi, si modò Tullius,
 Aut ipse Nestor tam disertus,
 Tam docilis posuisse lites !
 Haud nosset unquam Roma, nec Anglia
 Civile bellum, maxime Carole ;
 Tu nempe, solus calluisses
 Conciliare Duces, Rosasque.
 O pacis author strenue, cordium
 Gluten, sed audi, quantus honos tulit
 Quantum negoti ! nonnè cernis
 Undique conglomerare gentes
 Tuum ad Tribunal? Roma fremat licet,
 Sistuntque se sub judice Carolo,
 Omnesque lites terminandas
 Cæsaris arbitrio Britanni.
 Quin maecte, Princeps, officio novo;
 Si regna rupto foedere dissident,
 Compone rursum, tûque solus
 Catholicus Moderator esto.
 At serus inter sidera fulgeas,
 Currûque nondum scande polum tuo;
 Sat pacis est inter beatos,
 Harmoniæ satis inter astra:
 Nos si relinquas, fervere litibus
 Mox cuncta cernes, in chaos illico
 Miscemur, armis totus orbis
 Perstrepere, indomitóque M arte.

*In glorioſiſſimum Monarcham & Martyrem CAROLUM,
eius nominis prium, Magnæ Britanniæ, Franciæ,
& Hiberniæ Regem, Fidei (vitâ &
morte) Defensorem.*

CAROLF MAGNE vige: tu nunc eris alter ab illo,
GALLIA quē CAROLI decoravit nomine MAGNI.
Ex tripode hēc olim puerō mihi fudit Apollo, ^{† Epithal.}
Cūm cecini thalamos, *Carole Magne*, tuos. ^{Caroli regis, &c.}
Infans Musa licet, tamen est præſaga futuri;
Crede mihi, vates enī hea turba sumus. ^{anno 1625.}
Quis te, *Car'le*, neget, merito & cognomine *Magnum*,
Cui necis & vitæ cognita fama tuæ?
Omnia magna tibi dederant hominésque Deúsque,
Magnus & à populis undique crevit honos.
Contulit at summos tibi turba rebellis honores,
Quo cœlum peteres, cūm tibi pegma dedit.
Nil tibi, quo *major* fieres, dare vita valebat:
Restabat tantum pro pietate mori.
Imperio *Magnus*, *Major* virtute fuisti,
Maximus ut fieres, *Carole*, Martyr eras.

*In auspicatissimam Dom. Georgii Monachi è Scotia
in Angliam expeditionem, Serenissimi
Regis nostri, CAROLI II,
gratia suscep̄tam.*

Ecce Aquilonari *Carolinum* è climate currum
Scandentem cœlos, *Anglia* læta, tuos!
Quām nos dicta fenum, vetera & ludibria fallunt!
Omne *bonum* nobis ex *Aquilone* venit.
Emicat ante alios, currūs auriga *Bootes*,
Georgius, haud falsi nominis omen habens.
Non solus; quanquam at *Monachus*, tamen agmine fido
Stipatus, *Divum* & numine, vīctor ovat.

Adde

Adde quòd innumeris (non vincunt corda tyranni)
Cordibus *Anglorum* concomitatus adest.

Ergò omnes, quos non afflaverat entheus error,
Attrahit; & nacta est *Anglia* tota Duce.

Quanquam & sœva suos modò lamberet ursa catellos,
Spem simulant causæ gens malefana luæ.

At bis capta fera est; fanatica turba tremisit :
Pax cum Rege reddit, cùmque salute fides.

*Aliud in eundem G E O R G I U M, fortissimum
juxta & fortissimum Angliæ, Scottiæ,
& Hiberniæ Archistrategum.*

Virgo expôsta neci fuit *Anglia*; cauda Senatûs
Eclipsin minitans, cauda Draconis erat.
Georgius alter adest, Democraticumque Draconem
Rumpit, & incolumis Regia Virgo manet.
Macte tuâ virtute esto, ter maxime *Georgi*,
Dulce decus patriæ, præsidiumque tuæ.
Te tutelarem meritò colit *Anglia* Sanctum,
Patronum & celebrat gens rediviva suum.

*In exoptatissimum Regis nostri C A R O L I I I,
Serenissimi, Potentissimique Britanniarum Mo-
narchæ, in Angliam redditum,
Carmen Octau. Cœliu. n. o. v.*

Scilicet assiduâ victus prece cessit Olympus :
Sic visum Superis; nec nostræ Numina gen:is
Invidiam potuere pati : Quot struximus aras
Angliæ ! & quantis laßlavimus æthera votis,
Carolus ut redeat ! Rediit. Quid pergere porrò,
Musa, paras frustrâ, & vanas superaddere voces ?
Carolus en rediit, rediit Rex *Carolus*: istud
Sæpius ingemina, satis est, sunt cætera nugæ;
Quærere plus ultrâ, majestas læsa vocetur.
At non Musa tamen docilis dare fræna triumpho,

Nec

*Nec seruare modum C A R O L O sublata secundo,
Parcere nec pedibus, peragit cum læta choreas
Anglia tota suas, & plausibus omnia complet.
Quin remoræ impatiens ruit, & velut aggere rupto
Fertur ovans æstu, & pleno cira volvitur alveo,
Nescia tam angusto concludere carmina rivo.
Quare age, *Calliope*, quia luxuriare voluptas
Tanta animo, furere & dulce est tibi Rege recepto,
Lætitiae causas aperi, fontesque reclude,
Argumentum ingens, primâque ab origine pande.
Toto nunc *Helicone frui*, *Permesside totâ*
Fas erit; & lato diffundere gaudia campo.*

Incipiat nostras *Vigornia* clara camœnas,
Quà malè compositas infido foedere turmas,
Scotigenumque acies fudit *Cromwellius* audax,
Serò nimis Regem, *Carolinâque* castra sequentes.
Sic erat in fatis: nec enim sat digna *Caledon*
Visa Deis, plagiæ, quam inflixerat ipsa, mederi,
Vel nobis *Carolum*, *Carolo* vel reddere sceptrum,
Et decus antiquum, aut tantas reparare ruinas.
Nempe alii hic servatus honos, & gloria Regis
Restituendi ingens; *Monacho* hæc laus debita soli.

Postquam ergò fugere acies, *Carolusque* relictus,
Exutusque suis, heu quantâ indagine cinctus,
Viique rebellantum! (*Getulum* ut quando leonem
Turba canum cingit, ruit is per tela, per hostes)
Attamen evasit; tantum valet inclita virtus,
Et Superum favor, & miranda potentia coeli.
Sic pius *Aneas* media inter funera *Troie*
Myrmidonas, *Dolopásque* truces effugit *Ulyssi*.
Avia mox uno peragrat comitatus *Achae*,
Et per opaca locorum ad fida mapalia tendit. (condit,
Mox se (ô quam hæc meminisse juvat!) mediâ arbore
Hospes *Hamadryadum*, quæriturque in fronde latebras.
Quis neget ergò homines truncis & robore natos?
Ecce utero unius jam tota *Britannia* quercus

Gestatur,

Gestatur, populósque & gentes parturit arbos,
 Quæ Regem fovet, & dias in luminis auræ
 Enixa est, omnésque suo cum Rege *Britannos*.
 Crediderim plantam hanc *Dodonæ* è stirpe creatam,
 Unde Pater Divum tam clara oracula fudit,
 Et tam fausta tulit *Carolo præfatio*, pulchræ
 Certa spei documenta. In nunc lymphatica turba,
 Perfida gens, curámque neges hunc esse Deorum,
 Regia cui quercus, melioris præscia fati,
 Prospéra signa dedit, redditurique omina sceptri:
 Quem medias inter strages, mortésque suorum
 Tam miris tutata modis clementia Divum
 Reddidit incolumem, solioque locavit avito :
 Quem post mille moras, post mille pericula salvum
 Sors tulit, & rebus servarunt astra secundis,
 Restituitque suis melior fortuna *Britannis*
 Virium, & ex ipsis eruptum fauibus Orci.

Quid memorem fictosq; habitus, crinésq; resectos,
 Femineósque dolos, famulum cùm nacta Monarcham
 Diffimulans falsa celavit imagine Virgo,
 Et dum servili Regem velavit amictu,
 Fraude piâ *varios mentita* est *L A N A colores*?
 Macta tuo famulo sis, ô divina Virago ;
 Felix, quæ tanto poteras comitata ministro
 Carpere iter, cùm tota *Britannia* scilicet uno,
 Túque simul vehereris equo : quâm grande Deorum
 Depositum servas ! hominum quot millia curæ,
 Quot fidei commissa tuæ ! Clarissima Virgo,
 Post tria Regna sedes ; equiti hoc tibi contigit uni.
 Dum verdè egregius divertit nocte Viator,
 Sic servum simulans, vix hospes ab hospite tutus :
 Quâm propè dextra rudis, verubúsq; insueta regundis
 Detraxit larvam Regi, scenámque retexit
 Vile ministerium, male gestâque cura culinæ !
 Singula quid referam, quæ pertulit ardua Princeps,
 Exul in orbe suo, varijsque erroribus actus,

In patria patriam fugens, fugiensque rebelles ?
 Donec vi Superum raptus vel ab ore lupino
 (*Anglia* nam, mirum, regio jam facta luporum est,
 Ante his haud assueta feris) evasit in altum,
 Et mare, quanquam immane, suis jam mitius *Anglis*
 Trajecit profugus, peregrinaque littora venit.

Inde per innumeros terrae pelagique labores,
 Postque decennales *Britonum*, illo absente, ruinas,
 Et furias populi sine Rege & Lege reliqui,
 Huc remeans hominum studiis, & numine Divum
 Vela dedit, nostris tumuerunt carbasa votis;
 Appulit & *Dubrin*, (pia tura parate, *Britanni*,
 Tura parate omnes) patriaque potius arenam
 Salvus in *Angliacas* rediit Rex *Carolus* oras,
 || Nataliq; suo *Trinobantidos* attigit arces. || Maii 25
 Quantus Io Pæan, quæ pompæ intraverit urbem,
 Qui plausus, quot ubiq; pyris fulsere plateæ,
 Musa referre paras ? age, dic quot sidera coeli.

Quis Genium illius, quis Gaudia, Vota diei
 Explicit? aut possit numeris æquare triumphos ?
 Quorum aut opta fui, (vocesque his auribus hausi)
 Queis, puto, nulla dies similes, viditque secundos.

Salve, festa dies, niveo signanda lapisso,
 Æternum inscribi nostris dignissima fastis:
 Ter salve, lux alma, serena, fecunda, secundi
 Prima iterum *Caroli*; nec tantum Principis hujus,
 Gentis at *Angliaca* meritò natalis habenda;
 Quæ cum Rege suo modo functa, extorris, & exul,
 Jam cum Rege suo tandem rediviva resurgit.

In obitum H E N R I C I D u c i s G l o c e s t r i æ , q u i e o d e m
anno q u o i p s i u s F r a t e r R e x C A R O L U S I I i n
Angliam rediit, f a c i s c o n c e s s i t ,
E p i c e d i u m .

Sic tessellato fruitur fortuna triumpho,
 Et vario rotat orbe vices; modo candida currunt
 Tempora,

Tempora, mox atro veniunt signanda lapillo.
 Nil stabile & fixum; succedunt funera fœtis,
 Excipiuntque hilares Epicedia moesta choreas.
 O quantos plausus, & jubila quanta tulisti,
 Magne triumphali rediens cum *Carole* curru
 Captivos duxisti animos, & corda tuorum !
 Quam subito inversis plorat nunc *Anglia* fatis,
 Induitque atras (heu ! falso nomine) vestes
Albion, & resonant lugubri compita lessu !
Carolus, Henricus, dolor hinc, par inde voluptas :
 In duo distrahimur. Concedas, *Carole*, fratri
 Tantisper ; liceatque recentem plangere cladem.
 Te quanquam salvo, chari dum Principis umbræ
 Mittimus inferias, tumulo & libamus honores.

O *Henrice*, decus *Britonum*, dulcissime rerum,
 Delicæ populi, sec'li spes magna futuri,
 Terribilis dextræ, formâ peramabilis Heros ;
Flos, Henrice *Ducum*, & patriæ virtutis imago ;
Flos, Henrice, *Ducu* ^o, *Dux* florentisque juventæ :
 Flos peramoene virum, Floru & pulcherrime Princeps,
 In te nempe uno, veris formosa propago,
 Lilia mixta rosis, simul ore, & stemmate certant.
Henrice, ô lumen gentis columenque *Britannæ*,
 Grande tuis, gratumque *Angli* (tot sidera testor,
 Tot Reges, Patruumque tuum) per secula nomen !
 O dolor atque decus, Princeps charissime, nostrum,
 O dilecte Deo, nondum sed deb' te cœlo,
 Quò fugis? ah! miseros & nos, terrasque relinquis?
 Vixque salutatos, heu! tam citò deseris *Anglos* ?
Ostendent nobis te tantum fata, neque ulta
Esse sicut, reducem tam ruper, inhospita fata ?

O nimium furca ad nostras Lilitina querelas !
 O Parcæ inimites, & nescia carmine fleti
 Fatorum series, & ineluctabilis ordo,
 Et fixæ astrorum leges & dura potestas !
 Parcite vos Superi, si vestra palatia pulsat

Musa audax, vanoque laceissimus æthera planctu.
 Scilicet obruimur; rapit inclemencia Lethi
 Attonitos, proni ferimur torrente malorum;
 Non unis agimur furiis, nec simplice damno
 Liquimur in lachrymas, densatur funere funus.
 Nec de plebe hominum; *vulgaria fercula temnit*
 Mors bona, Regali pascuntur sanguine Manes.
 Nos animæ viles (quid adhuc sub luce moramur ?)
 Carpimur heu sensim, & repetitæ clade perimus.
 Vix animam trahit infelix en *Anglia* mater,
 Deliciis orbata suis, penitusque fatiscit
 Ægra nimis, tot foeta malis, & pondere luctus
 Pressa gravi; nec ferret onus, nisi *Carolus* esset,
 Sitque, precor, longum longum post talia fata, superstes;
 (Curriculum vitæ, ceu versus hypermeter esto)
 Fratribus & demptos huic addat justior annos
 Parca, brevesque colos producto stamine penset.

Ad Serenissimum Regem CAROLUM II,
 in die Inaugurationis suæ,
 Gratulatorium.

Sume tuis dignam meritis, Rex Magne, coronam,
 Indue temporibus par diadema tuis.
 Tempora seu capitis species, seu tempora vitæ,
 Quam bene utrisque sedet tantus honoris apex!
 En! decimâ demum trieteride regna revisis:
 Quam matura ætas scilicet imperio!
 Debuit hâc Deus in terris, hâc Rhetor *Athenis*,
 Hâc *Levita* olim munus inire suum.
 Sed quid ego hos annos, triginta aut computo messes,
 Quarum myriades nil sine mente valent?
 Nos ævum meritis metimur: Tempora, Cæsar,
 Plus tua, quam tempus, sacra tiara decet.
 Non matura ætas, sed mens maturior annis
 Regnorum & Regum te facit esse caput.

Tu virtute dies anteisti, dotibus annos,
 Tum cum aetate puer, *Carole*, mente senex.
 Hinc regalem adeo decorant tua tempora vittam,
 Et capite ornatur tria corona tuo,
 Scilicet acropoli, & *Capitol* nobilis arce,
 Quam *Sophia*, et *Pietas*, et *Themis* alma colunt;
 In quo tres istae sedem fixere sorores;
 Quam merito huic Capiti tria corona datur !

Aliud.

Scande triumphali Capitolia, *Carole*, curru,
 Scande coronatus, totum cum viceris orbem,
 Non armis, sed amore tui. Te lospote, Cæsar,
 Agglomerant gentes, Reducem et mirantur, amantq;
 Gratantur que tibi tantos sine cæde triumphos,
 Incolumemque stupent, per tot miracula rerum
 Faucibus ex Orci propriâ virtute redemptum.
 Scande thronum Princeps, postquam tot fregeris iras,
 Tot portenta hominum, tot monstra subegeris unus,
 Aten, & Nemesin, Rabiémque, Odiúmq; domaris
 Non vi, sed visu. Quantò hæc meliora tropæa,
 Quam quæ olim *Macedo* de victo Oriente superbus
 Rettulit, & multo sacravit sanguine *Mavors* !

In auspiciatissimam Regis CAROLI II Inaugurationem festo die S. Georgii celebratam.

O Fortunatos gemino *Polluce* Britannos !
 Faustum fidus utrumque, *Georgius* unus, et alter,
 Angligenis unus (nisi fallit fabula) Martyr
 Pro Christo, *Carolo* pro Martyre *Georgius* alter,
 Martyris et nato; fidei Confessor avitæ,
 Et scelerum vindicta, populi et Tutela *Britanni*.
 Qui cunctando hostem fregit ter *Maximus* hæros,
 Et rem restituit nobis, solioque paterno
 Restituit Carolum *Fabiano* more secundum.
 Bini igitur Sancti festo celebrentur eodem,

Aut etiam alterius nova sint Solennia *Georgi*;
 Atque eodem *April* peragantur mense; *Britannis*
 Cùm primùm affulsi nova spes duce et auspice *Monks*
 Venturi *Caroli*, redivivi et gloria regni.

Cùmque suis Regem latebris servaverit Arbor,
 Sit celebre hoc nostræ posthac emblema salutis:
 Postque Crucem Christi, nostræ quæ insignia gentis,
 Planta beata *Anglis* sit proxima Regia *Quercus*,
 Æternum et nostris indat sua nomina Fæstis.
 Et nè unus tantum Satrapis sit nobilis Ordo,
 Sit Titulus novus alter, et alter qui vehat Ordo
 Delectos heroas ad æthera, nè vel honores
 Sola suos, Equitesve *Periscelis aurea* jactet;
 Sit novus Ordo, *Sacra* qui nomen ab *Arbore* sumat:
 Alter erit sic *Sanctus*, erunt etiam altera festa,
 Atque suos Equites nunc *aurea Quercus* habebit.

Ad populum Britannum, ut felicitatem suam, Regis re-
stauratione partam, grato animo agnoscat,
 'Ωιδὴ παραγενετική.

Gratam memento rebus in optimis
 Seruare mentem, fospite *Carolo*,
 Tot functe damnis, tot superstites
 Cædibus, incolumis *Britanne*.
 Vides ut axi jam redeat jubar,
 Phæbusque pulsum restituat diem,
 Excusserint & qui furores
 Præcipitem *Phæthona* curru.
 Vides ut orbi jam redeat fides,
 Et candor, et pax, almâque faustitas,
 Et veritas fuso remoto,
 Et niveum sine fraude peclus.
 Vides ut Aulæ jam redeat decor,
 Autoritas et pristina Curiæ,
 Astra et terras ut revisat,
 Et *Thomis* exilio reducta.

Vides

Vides ut aris jam redeat nitor,
Tollatque sacrum Religio caput,
Nec amplius jam Tempa fiant
Æqua solo, stabula aut equorum.

Vides ut Urbi jam redeat pudor,
Intaminato et foedere castitas
Mentis bonæ custos, sororque
Simplicitas, probitasq; morum.
Vides ut Alma jam redeat decus
Utrique Matri, et lux Academiis,
Et floreant Artes fugatâ
Barbarie, vigeantque Musæ.

Hæc, hæc recepti pignora Caroli,
Hæc dona Divum, cum reducem darent
Anglis Monarcham, hæc cuncta nobis
Reddita cum redeunre Rege.
Inaugurati hæc munera Cæsaris,
Hæc spargit in nos missilia undique
Augustus, hæc sunt ecce gemmæ,
Quæis Caroli diadema fulger.

Grates quis unquam solvere debitas?
Quis vota coelo? quis meritas preces?
Quis tura templo digna possit
Pro Carolo, et cumulo hoc bonorum?
Quæ agnosce tandem grata Britannia,
Felix nimis, si grata Britannia,
Si hæc sorte nolis, et Deorum
Muneribus sapienter uti.

Post tot procellas fortiter occupa
Portum, ac abhorre fluctibus a novis:
Neptuni opem frustrâ invocabis,
Naufragium semel antè passa.
Purâ nec unquam mente pias preces
Parcas supremo fundere Numini,
Æternum ut, Anglis quæ benignè
Contulerit, sua dona servet.

Illud cavebis, si sapis, unicé,
Nè rursus, arte hác jam bene sublitam,
Fanaticus te ludat error,

Aut pietas simulata fallat.

Lex, jus, et æquum, pax, amor, et fides
Nunquam exules sint, jam reduces semel :

Nefas at omne, et fraus avia;

Sacrilegusque furor faceſſat,
Edaxque livor, perfidia, et scelus,
Rapina, luxus, fastus et insolens;

Nè nuperæ clades recurrent,

Et Chaos, Ilias et malorum.

Quin ergò *VIVAT REX, Carolus, Pius,*
(*Hæc una vox, hæc vota epidemica*)

Nec *Anglicanæ* unquam *Coronæ*

Regia stirps Carolina defit.

Vota hæc, *Britanne*, ut sint rata cœlitus,
Memento sacris ritè anathematis

Ornare pulvinar Deorum, et

Templa novo decorare saxe.

AD LECTOREM.

Si corripiatur secunda syllaba in voce Stagirita, non
ram gravis (ut spero) hæc culpa videbitur, ut ⁴ uor pro-
pterea valde corripi mereatur. Siquidem produci possunt
hujusmodi *Syste*!es plura (ni fallor) exempla ex Poetis
præsertim *Sacris* & *Neotericis*. Nōrunt quinetiam erudi-
ti quanta sit varietas atque licentia in prosodia & quanti-
tate *Propriorum Nominum*, eorum in primis quæ ex Græco
in Latinum transferuntur. Errata porrò *Typographica*,
pauca sanc ea (si quæ sunt) & levioris momenti, Lector
pro humanitate sua fessinantibus Operis facile condonabit.

F I N I S.

GEORGII HERBERTI
ANGLI

Musæ Responsoriæ,

AD

ANDREÆ MELVINI
SCOTI

Anti--Tami--Cami--
Categoriam.

CANTABRIGIÆ:

Ex Officina Joannis Field, celeberrimæ
Academiæ Typographi.
Anno Dom. 1662.

G 4

42...356

Pro Supplici
*Evangelicorum Ministrorum in Anglia,
 ad Serenissimum Regem*

*Contra larvatam geminæ Academiae
 Gorgonem Apologia;*

SIVE

ANTITAMICAM CATEGORIA,
Autore Andrea Melvino.

Responsum, non dictum.

Insolens, audax, facinus nefandum,
 Scilicet, (poscit ratio ut decori,
 Poscit ex omni officio ut sibi mens
 Conscia reflit)

Anxiā Christi vigilēmque curam,
 Quæ pias terris animas relictis
 Sublevans deducit in astra, nigrōque
 Invidet Orco,

De facri casta ratione cultūs,
 De Sacro-sancti Officii decoro
 Supplicem ritu veteri libellum
 Porrigere Regi,

Simplici mente atque animo integello,
 Spiritu recto, & studiis modestis,
 Numinis sancti veniam, & benigni
 Regis honorem

Ritè

Ritè præfantem : Scelus expiandum
 Scilicet taurorum, ovium, suūmque
 Millibus centum, voluisse nudo

Tangere verbo

Præsulum fastus; monuisse Ritus

Impios, deridiculos, ineptos

Lege, ceu labes, maculásque lecta ex

Gente fugandos.

Júsque-jurandum ingemuisse jura

Exigi contra omnia ; tum misellis

Mentibus tristem laqueum injici per

Fasq;, nefásque.

Turbida illimi Crucis in lavacro

Signa consignem ? magico rotatu

Verba devolvam ? sacra vox sacratá im-

Murmuret undā

Strigis in morem ? Rationis usu ad-

-Fabor Infantem vacuum ? canoras

Ingeram nugas minùs audienti

Dicta puello?

Parvulo impo'stis manibus sacrabo

Gratiæ foedus ? digitóne Sponsæ

Annulus Sponsi impositus sacrabit

Connubiale

Foedus æternæ bonitatis ? Undā

Num salutari mulier Sacerdos

Tinget in vitam, Sephorámque reddet

Lustrica mater?

Pilei quadrum capiti rotundo

Ritè quadrabit ? Pharium camillo

Supparum Christi, & decus Antichristi

Pontificale?

Pastor examen grecis exigendum

Curet invitus, celebrare coenam

Promptus arcanam, memorando Jesu

Vulnera dira?

Cantibus

Cantibus certent Berecynthia æra
 Musicum fractis ? reboéntyre rauco
 Templa mugitu ? Illecebris supremi ah
 Rector Olympi

Captus humanis ? libitumque nobis,
 Scilicet, Regi id Superum allubescet ?
 Somniūmque ægri cerebri profanum est
 Dic̄tio sacra ?

Haud secus lustri Lupa Vaticani
 Romuli fæcēm bibit, & bibendam
 Porrigit poc'lo, populisque & ipfis
 Regibus aureo.

Non ità æterni *Witakerus* acer
 Luminis vindex, patriæque lumen
 Dixit, aut sensit; neque celsa summi
 Penna *Renoldi*,

Certa sublimes aperire calles,
 Sueta coelestes iterare cursus,
 Læta misceri niveis beatæ
 Civibus aulx;

Nec Tami, aut Cami accola faniore
 Mente, qui coelum sapit in frequenti
 Hermathenæo, & celebri Lyceo
 Culta juventus,

Cujus affulget genio Jovæ lux,
 Cui nitens Sol justitiae renidet,
 Quem jubar Christi radiantis alto
 Spectat Olympo.

Buccrum laudem ? memorēmque magnum
 Martyrem ? gemmas geminas renati
 Aurei sec'li, duo dura sacri
 Fulmina belli ?

Alterum

Alterum Camus liquido recursu,
 Alterum Tamus trepidante lymphâ
 Audiit, multum stupuitque magno
 Ore sonantem.

Anne mulcentem Rhodanum, & Lemanum
 Prædicem *Bœgum* viridi in senecta?
 Octies cuius trepidavit ætas

Claudere denos

Solis anfractus, redditusque, & ultra
 Quinque percurrent spatiofa in annos
 Longius florem viridantis ævi

Prorogat & ver.

Oris erumpit scatebra perenni
 Amnis exundans, gravidique rores
 Gratia fœcunda animos apertis
 Auribus implent.

Major hic omni invidia, & superstes
 Millibus mille, & *Sadeele*, & omnium
 Maximo *CALVINO*, aliisque veri
 Testibus æquis;

Voce olorina liquidas ad undas
 Nunc canit laudes Genitoris almi
 Carmen, & Nato canit, eliquante
 Numinis aurâ,

Sensa de castu sacra puriore,
 Dicta de cultu potiore *Sancta*,
 Arma quæ in castris jugulent severi
 Tramitis hostes.

Cana cantanti juga nunguidarum
 Alpium applaudunt, refonântque valles;
 Juxta concentu nemorum sonoro,
 Et pater Ister

Con.

Consonant longé ; pater & bicornis
 Rhenus ascensum ingeminat. Garumna,
 Sequana, atque Arar, Liger : insularum &
 Undipotentum

Magna pars intenta Britannicarum
 Voce conspirat liquida: solūmque,
 Et salum, & coelum, æmula præcentis
 More, modoque

Concinunt Beæ numeris, modisque
 Et polo plaudunt; referuntque leges
 Lege quas sanxit pius ardor, & Rex
 Scoto-britannus.

Sicut edictum in tabulis ahenis
 Servat æternum pia cura Regis
 Qui mare, & terras, variisque mundum
 Temperat horis:

Cujus æqualis Soboles Parenti
 Gentis electæ pater, atque custos;
 Par & ambobus, veniens utrinque
 Spiritus almus;

Quippe Tres-unus Deus; unus actus,
 Una natura est tribus; una virtus
 Una Majestas, Deitas & una,
 Gloria & una.

Una vis immensa, perennis una
 Vita, lux una, & sapientia una,
 Una mens, una & ratio, una vox, &
 Una voluntas

Lenis, indulgens, facilis, benigna;
 Dura, et inclemens, rigida, et severa;
 Semper æterna, omnipotens, et æqua.
 Semper et alma :

Lucidum

Lucidum cuius speculum est, reflectens
 Aureum vultus jubar, & verendum,
 Virginis proles, sata cœlo, & alti In

Terpes Olympi;

Qui Patris mentemque, animumque sancti
 Filius pandit face noctilucâ,
 Sive Doctrinæ documenta, seu com-
 Pendia Vitæ,

Publicæ, privæ, sacra scita Regni
 Regis ad nutum referens, Domusque
 Ad voluntatem Domini instituta
 Singula librans,

Luce quam Phœbus melior refundit,
 Lege, quam Legum- tulit ipse -lator,
 Cujus exacti officii suprema est
 Norma voluntas.

Coeca mens humana, hominum voluntas
 Prava, & affectus rabidi: indigetque
 Luce mens, norma officii voluntas,
 Lege libido,

Quisquis hanc surda negat aure, quæ se
 Fundit ubertim liquidas sub auræ,
 Ille ter prudens, sapiensque, & omni ex
 Parte beatus.

Ergo vos Cami proceres, Tamique,
 Quos viâ flexit malesuadus error,
 Denuo rectum, duce Rege Regum, in-
 Sistite callem.

Vos metus tangit si hominum nec ullus,
 At Deum fandi memorem et nefandi
 Vindicem sperate, et amœna solis
 Tartara Diris;

Quæ manent fontes animas, trucésque
 Præsum fastus, malè quas perurit
 Pervigil zelus vigilum, et gregis cu-
 Stodia pernox.

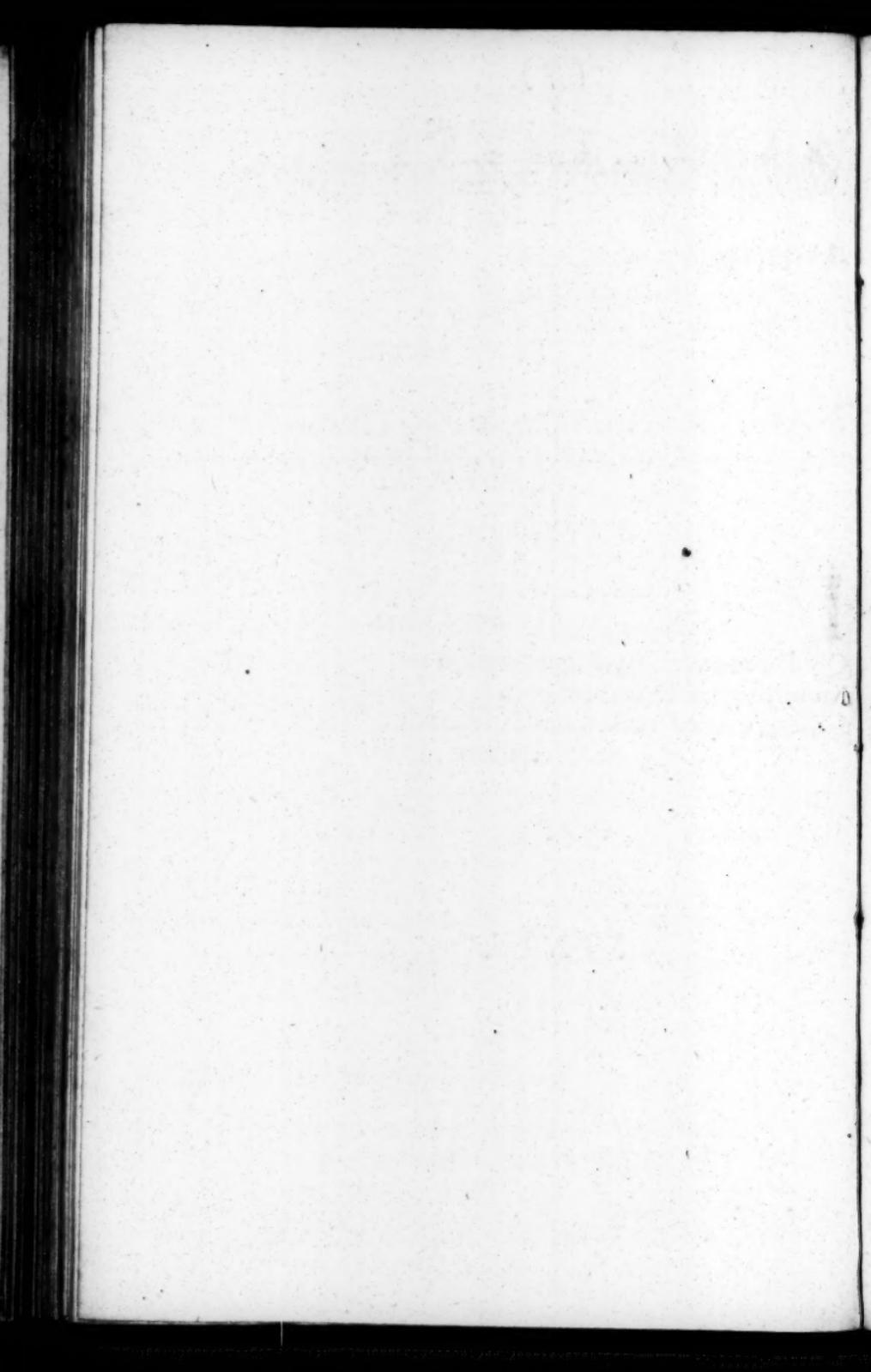
Veste bis tinctâ Tyrio superbos
 Murice, et pastos dape pinguiore
 Regia quondam aut saliari inuncta a-
 Bdomine coenæ.

Qualis *Ursini*, *Damasique* fastus
 Turgidus, luxúque ferox, feróque
 Ambitu pugnax, sacram et ædem, et urbem
 Cæde nefandâ

Civium incestavit, et ominosum
 Traxit exemplum veniens in ævum,
 Præsum quod nobilium indecorus
 Provocat ordo.

Quid fames auri sacra? quid cupido
 Ambitu diro fera non propagat
 Posteris culpæ? mala damna quanta
 Plurima fundit?

FINIS.

Augustissimo, Potentissimoque
Monarchæ

JACOBO, D. G.

Magnæ Britanniæ, Franciæ, & Hiberniæ
Regi, Fidei Defensori, &c.

Geo. Herbertus.

Ecce recedentis foecundo in littore Nili
Sol generat populum luce fovente novum.
Ante tui, *C A S A R*, quām fulserat aura favoris,
Nostræ etiam Musæ vile fuere lutum :
Nunc adeò per te vivunt, ut repere possint,
Sintque ausæ thalamum solis adire tui.

Illustriss. Celsissimóq; C A R O L O,
Walliæ, & Juventutis Principi.

Quam chartam tibi porrigo recentem
Humanæ decus, atq; apex juventæ,
Obtutu placido benignus affles,
Nam aspectibus è tuis vel unus
Mordaces tineas, nigrásque blattas,
Quas livor mihi parturit, retundet,
Ceu, quas culta timet seges, pruinæ
Nascentes radii fugant, vel acres
Tantùm dulcia lenint catarrhos.
Sic ô te (juvenem, senémve) credat
Mors semper juvenem, senem Britanni.

Reverendissimo in Christo Patri,
ac Domino, Episcopo
Vintoniensi, &c.

Sancte Pater, cœli custos, quo doctius uno
Terra nihil, nec quo sanctius astra vident;
Cum mea futilibus numeris se verba viderent
Claudi, penè tuas præterière fores.
Sed properè, dextrèque reduxit euntia sensus,
Ista docens soli scripta quadrare tibi.

Ad Regem.

Instituti Epigrammatici ratio.
Epigr. I.

Cum millena tuam pulsare negotia mentem
Conserat, & ex illa pendeat orbis ope;
Nè te productis videat lassare Camoenis,
Pro solido, CÆSAR, carmine frusta dabo.
Cum tu contundens *Caibaros*, vultuque librisque,
Grata mihi mensæ sunt analæcta tuæ.

Ad Melvinum. Epigr. II.

Non mea fert ætas, ut te, veterane, laceßam;
Non ut te superem: res tamen ipsa feret.
Ætatis numerum supplebit causa minorem:
Sic tu nunc juvenis faclus, egoque senex.
Alpice, dum perflas, ut te tua deserat ætas;
Et mea sint canis scripta referta tuis.
Ecce tamen quam suavis ero! cum, fine duelli,
Clauerit extremas pugna peracta vices,
Tum tibi, si placeat, fugientia tempora reddam;
Sufficiet votis ista juvenia meis.

In monstrum vocabuli
Anti-Tami-Cami-Categoria.

Epigr. III. Ad cundem.

O Quàm bellus homo es! lerido quàm nomine fingis
 Itas *Anti-Tami-Cami-Categoriae*!
 Sic Catharis nova sola placent; res, verba novantur:
 Quæ sapiunt ævum, ceu cariosa jacent.
 Quin liceat nobis aliquas procudere voces:
 Non tibi fingendi sola taberna patet.
 Cùm sacra perturbet vester furo; omnia, scriptum
 Hoc erit, *Anti-furi-Puri-Categoria.*
 Pollubra vel cùm olim damnâris Regia in atra,
 Est *Anti-pelvi-Melvi-Categoria.*

Partitio Anti-Tami-Cami-Categoriae. IV.

TRes video partes, quòd re distictiùs utar,
Anticategoriae, Scoto-Britanne, tuæ:
 Rūtibus una Sacris opponitur; ¹ altera Sanctos *Ab initio*
 Prædicat autores; ² tercia plena Deo est. *tio ad*
 Postremis ambabus idem sentimus uterque; *vers. 65.*
 Ipse pios laudo; Numen & ipse colo. *2 Inde ad*
 Non nisi prima suas patiuntur prælia lites. *vers. 128.*
 O bene quòd dubium possideamus agrum! *3 Inde* ^{176.}

In metri genus. V.

Cur, ubi tot ludat numeris antiqua poësis,
 Sola tibi Sappho, feminâque una placet?
 Cur tibi tam facile non arrisere poetæ
 Heroum grandi carmina fulta pede?
 Cur non lugentes Elegi? non acer Iambus?
 Commotos animos rectiùs ista decent.
 Scilicet hoc vobis proprium, qui purius itis,
 Et populi spurcas creditis esse vias:

Vos ducibus missis, missis doctoribus, omnes
 Femineum blanda fallitis arte genus :
 Nunc etiam teneras quò versus gratiор aures,
 Mulceat, imbelles complacuere modi.

† *In titulo.* *De † Larvata Gorgone.* *VI.*

GOrgona cur diram, larvásque obtrudis inanes,
 Cùm propè sit nobis Musa, Medusa procul ?
 Si, quia felices olim dixére p̄ etæ
 Pallada gorgoneam, sic tua verba placent.
 Vel potiùs liceat distingue. Túque, tuique
 Sumite gorgoneam, nostráque *Pallas* erit.

Vers. 21. *De Praefulum fastu.*

PRAEFULIBUS nostris fastus, *Melvine*, tumentes
 Sæpius aspergis. Siste, pudore vacas.
 An quod semotum populo laquearibus alis
 Eminet, id tumidum protinus esse feres ?
 Ergò etiam Solem dicas, ignave, superbum,
 Qui tam sublimi conspicit orbe viam :
 Ille tamen, quamvis altus, tua crima ridens
 Affiduo vilem lumine cingit humum.
 Sic laudandus erit nactus sublimia Praeful,
 Qui dulci miseros irradiabit ope.

† *In titulo.* *De gemina Academia.*

Quis hic superbis, oro ? túne, an Praefules ?
 Quos dente nigro corripis ?
 Tu duplēm solus Camoenarum thronum
 Virtute percēllis tuā ;
 Et unus impar aestimatur viribus,
 Utrunque sternis calcitro :
 Omnesque stulti audimus, aut hypocritæ,
 Te perspicaci, atque integro.

An rectius nos, si vices vertas, probi,
 Te contumaci, & livido?
 Quisquis tuerit perspicillis Belgicis
 Quia parte tractari solent,
 Res ampliantur, sin per adversam videt,
 Minora fiunt omnia:
 Tu qui superbos cæteros existimas
 (Superbius cùm te nihil)
 Vertas specillum: nam, prout se res habent,
 Vitro minus rectè uteris.

De S. Baptismi "ritu. Epigr. IX.

"*Vers. 34.*

Cum tener ad sacros infans fistatur aquales,
 Quòd puer ignorat, verba profana putas?
 Annon sic mercamur agros? quibus ecce Redemptor
 Comparat æterni regna beata Dei.
 Scilicet emptorem si res aut parcior ætas
 Impediant, apices legis amicus obit.
 Forfitan & prohibes infans portetur ad undas,
 Et per se Templi limen adire velis:
 Sin, *Melvina*, pedes alienos postulet infans,
 Cur sic displiceat vox aliena tibi?
 Rectius innocuis lactentibus omnia præstes,
 Quæ ratio per se, si sit adulta, facit.
 Quid vetat ut pueri vagitus suppleat alter,
 Cùm nequeat claras ipse litare preces?
 Sævus es eripiens parvis vadimonia coeli:
 Et tibi sit nemo præs, ubi poscis opem.

De Signaculo Crucis. X.

Vers. 29.

Cur tanta sufflas probra in innocuam Crucem?
 Non plus maligni dæmones Christi cruce
 Unquam fugari, quam tui socii solent.
 Apostolorum culpa non levius fuit

Vitâsse Christi spiritum efflantis crucem.
 Et Christianus quisque piscis dicitur
 Tertulliano, propter undæ pollubrum,
 Quo tingimur parvi. Ecquis autem brachiis
 natare sine clarissima potest cruce?
 Sed non moramur: namque vestra crux erit,
 Vobis faventibus, vel negantibus.

Vers. 25. De juramento Ecclesiae. X I.

Articulis sacris quidam subscribere jussus
 Ah! Cheiragra vetat, quò minus, inquit, agam.
O verè dictum, & belle! cùm torqueat omnes
 Ordinis ofores articulare malum.

Vers. 22. De Purificatione post puerperium. XII.

Enixas pueros matres se sistere templis
 Displicet, & laudis tura litare Deo.
 Fortè quidem, cùm per vestras Ecclesia turbas
 Fluētibus internis exagitata natet,
 Vos sine maternis hymnis infantia vidi,
 Vitâque neglectas est satiis ulta preces.
 Sed nos, cum nequeat parvorum lingua parentem
 Non laudare Deum, credimus esse nefas.
 Quotidiana suas poscant si ferula grates,
 Nostra caro sanctæ nescia laudis erit?
 Adde piis animis quævis occasio lucro est,
 Quæ possint humili fundere corde preces.
 Sic ubi jam mulier decerpti conscientia pomu
 Ingemat ob partus, ceu maledicta, suos,
 Appositè quem commotum subfugerat olim,
 Nunc reddit ad mitem, ceu benedicta, Deum.

48 De Antichristi decore Pontificali. X III.

Non quia Pontificum sunt olim afflita veneno,
 Omnia sunt temere projicienda foras.
 Tollan.

Tollantur si cuncta malus quæ polluit usus,
Non remanent nobis corpora, non animæ.

49 *De Superpelliceo. X IV.*

Quid sacræ tandem meruere vestes?
Quas malus livor jaculis laceſſit
Polluens caſtam chlamydis colore
Dentibus atris?

Quicquid ex urna meliore duſtum
Luce prælustrī, vel honore pollet,
Mens sub insigni ſpecie coloris
Concipit albi.

Scilicet talem liquet eſſe ſolem;
Angeli vultu radiante cudent;
Iacolæ coeli melioris albâ

Velle triumphant.

E treaturis ſine mentis uſu
Conditiſ binas homini ſequendas
Spīitus proponit, & eſt utrique
Candor amicus.

Ergo ringantur pietatis hoſtes,
Filii noctis, populus malignus,
Dum ſuum nomen tenet, & triumphat
Albion albo.

*Ovis, &c. co-
lumba. Ce-
lumel. b.7.
c.2. & l.8. c.8.*

Vers. 5. De Pileo quadrato. X V.

Quæ dicteria fuderat Britannus
Superpellicei tremendus hoſtis,
Iſthæc pileus audiit propinquus,
Et partem capit is petit supremam;
Non ſic effugit angulus vel unus
Quo dictis minùs acribus notetur.
Verūm heus! ſi reputes tibi, tuisque
Longè pileus anteit galerum,
Ut fervor cerebri refrigeretur,

Qu

Qui vestras edit intimè medullas,
Sed qui tam malè pileos habetis,
Quos Ecclesia comprobat, verendum
Ne tandem caput ejus impetatis.

In Catharum. XVI.

Cur Latiam linguam reris nimis esse profanam?
Quam præmissa probant secula, nostra probant?
Cur tercet Græcam damnas, atque Hellada totam,
Qua tamen occisi foedera scripta Dei?
Scilicet Hebræam cantas, & perstrepis unam:
Hæc facit ad nasum sola loquela tuum.

129 *De Episcopis. XVII.*

Quos charos habuit Christus Apostolos,
Testatosque suo tradiderat gregi;
Ut cum mors rabidis unguibus imminens
Doctrinæ fluvios clauderet aureæ,
Mites acciperent Lampada Præfules,
Servarentque sacrum clavibus ordinem;
Hos nunc barbaries impia vellicat
Indulgens propriis ambitionibus,
Et quos ipsa nequit scandere vertices
Hos ad se trahere, & mergere gestiens.
O cœcum populum! si bona res fiet
Præful, cur renuis? sin mala, pauculos
Quam cunctos fieri præstat Episcopos.

184 *De iisdem, ad Melvinum. XVIII.*

PRæfulibus dirum te Musa coarguit hostem,
An quia Textores, Artificesque probas?

De Textore Casharo. XIX.

Cum pescatores Textor legit esse vocatos,
Ut sanctum Domini persequerentur opus;
Ille quoq; invadit Divinam Flaminis artem,
Subtegmen reti dignius esse putans,
Et nunc perlóngas Scripturæ stamine telas *vers. 59.*
Torquet, & in Textu Doctor utróq; cluet.

30. 32. *De Magicis rotatibus. XX.*

Quos tu rotatus, quale murmur auscultas
In ritibus nostris? Ego audio nullum.
Age, provocemus usq; ad Angelos ipsos,
Aurésq; superas: arbitrii ipsi sint litis,
Utrum tenore sacra nostra sint nec ne
Æquabili facta. Ecquid ergo te tanta
Calumniandi concitavit urtica,
Ut, quæ Papicolis propria, affluas nobis,
Fallimque potius, quam crepes versu?
Tu perstrepis tamen; utq; turgeat carmen
Tuum tibi, poeta belle non mystes
Magicos rotatus, & perhorridas Striges,
Dicteriis mordacibus notans, clamas *vers. 33.*
Non convenire precibus ista Divinis.
O sævus hostis! quam ferociter pugnas!
Nihilne respondebimus tibi? Fatemur.

Ad fratres. XXI.

O se'clum lepidum! circumstant undiq; Fratres,
Papicolisq; sui sunt, Catharísq; sui.
Sic nunc plena boni sunt omnia Fratris, amore
Cùm nil fraterno rarius esse queat.

23.

De labe, maculâsq;. XXII.

LAbeculas, maculâsq; nobis objicis,
 Quid ? hoccine est mirum ? Viatores sumus,
 Quò sanguis est Christi, nisi ut maculas lavet,
 Quas spargit animæ corporis proprius lutum ?
Vos ergo puri ! o nomen appositissimum
 Quo vulgus ornat vos ! At audias parum ;
Astronomus olim (ut fama) dum maculas diu,
 Quas Luna habet, tuetur, in foveam cadit,
 Totûsq; cænum Cynthiæ ignoscit notis.
 Ecclesia est mihi Luna; perge in Fabulâ.

54.

De Musica Sacra. XXIII.

Cur efficaci Deucalion manu,
 Post restitutos fluctibus obices,
 Mutas in humanam figuram
 Saxa supervacuâsq; cautes ?
 Quin redde formas, o bone, pristinas,
 Et nos reducas ad lapides avos :
 Nam saxa mirantur canentes,
 Saxa lyras, citharâsq; callent.
 Rupes tenaces, & filices ferunt
 Potentiori carmine percitas
 Salkus per incultos, lacûsq;
 Orpheus mellifluum secutas.
 Et saxa diris hispida montibus
 Amphionis testudine nobili
 Percussa dum currunt ad urbem,
 Mænia contribuere Thebis.
 Tantrum repertum est trux hominum genus,
 Qui templa sacris expoliant choris,
 Non erubescentes vel ipsas
 Duritiâ superare cautes.

O plena

O plena centum Musica Gratiis,
 Praeclarorum spirituum cibus,
 Quò me vocas tandem, tuumq;
 Ut celebrem decus iuslurras ?
 Tu Diva miro pollice spiritum
 Cæno profani corporis exuens
 Ter millies cælo reponis :
 Astra rogant, Novus hic quis hospes ?
 Ardore Moses concitus entheo,
 Mersis revertens lætus ab hostibus
 Exuscitat plebem sacratos
 Ad Dominum properare cantus.
 Quid hocce ? Psalmos audion' ? o dapes !
 O succulenti balsama spiritus !
 Ramenta cæli, guttulæq;
 Deciduæ melioris orbis !
 Quos David, ipsæ deliciae Dei,
 Ingens piorum gloria Principum,
 Sionis excelsas ad arces
 Cum citharis, litaisq; miscet.
 Miratur æquor finitimum sonos,
 Et ipse Jordan fistit aquas stupens ;
 Præ quo Tibris vultum recondit,
 Eridanusq; pudore fusus.
 Tun' obdis aures, grex nove, barbaras,
 Et nullus audis ? Cantibus obstrepens,
 Ut, quò fatiges verberæsq;
 Pulpita, plus spatij lucreris ?
 At cui videri prodigium potest
 Mentes, quietis tympana publicæ,
 Discordijs plenas sonoris
 Harmoniam tolerare nullam ?

35.

De eadem. XXIV.

CAntus sacros, profane, mugitus vocas?
Mugire multò mavelim quām rudere.

21.

De rituum usu. XXV.

CUm primū ratibus suis
nostram Cæsar ad insulam
olim appelleret, intuens
omnes indigenas loci
viventes sine vestibus,
O victoria, clamitat
certa, ac perfacilis mihi!

Non alio Cathari modo
cum sponsam Domini pijs
orbam ritibus expetunt,
atq; ad barbariem patrum
vellent omnia regredi,
illam tegminis insciam
prorsus Dæmoni, & hostibus
exponunt superabilem.

Atqui vos secus, o boni,
sentire, ac sapere addecet,
si vestros animos regant
scripturæ canones sacræ:
Námq; hæc, jure, cuiquam
vestem non adimi suam,
sed nudis & egentibus
non suam tribui jubet.

De annulo conjugali. XXVI.

SEd nec conjugij signum, Melvine, probabis?
Nec vel tantillum pignus habebit amor?

Nulla

Nulla tibi si signa placent, è nubibus arcum
 Eripe cælesti qui moderatur aquæ.
 Illa quidem à nostro non inulem abludit imago,
 Annulus & plenus tempore forsan erit.
 Sin nebulis parcas & nostro parcito signo,
 Cui non absimilis sensus inesse solet.
 Scilicet, ut quos ante suas cum conjugi tegas
 Miserat in luctris perniciosa venus,
 Annulus hos revocet, sistatq; libidinis undas
 Legitimi signum connubiale tori.

De Mandis, & mundanis. XXVII.

Ex prælio undæ ignisque (si Physicis fides)
 tranquillus aer nascitur:
 Sic ex profano Cosmico, & Catharo potest
 Christianus extundi bonus.

31. *De oratione Dominica XXVIII.*

Quam Christus immortalis innocuo gregi
 voce suâ dederat,
 quis crederet mortalibus
 orationem rejici septemplicem,
 quæ miseris clypeo
 Ajacis est præstantior ?
 Hæc verba superos advolaturus thronos
 Christus, ut auxilij
 nos haud inanes linqueret,
 (cùm dignius nihil posset aut melius dare)
 pignora chara sui
 fruenda nobis tradidit.
 Quis sic amicum excipiet, ut Cathari Deum,
 qui renovare sacri
 audent amoris Symbolum ?

Tu

Tu verò quisquis es, cave, nè dum neges
improbe verba Dei,
te denegat V E R B U M Deus.

In Catharum quendam. XXIX.

Cum templis effare, madent sudaria, mappæ,
Trux caper alarum, suppura, læna, fagum.
Quin populo, clemens, aliquid largire caloris :
Nunc sudas solus ; cætera turba riget.

61. *De lupa luftri Vaticani. XXX.*

CAlumnia rum nec pudor quis nec modus ?
Nec *Vaticanæ* desines unquam *Lupæ* ?
Metus inanes ! Nos pari prætervehi
Illam Charybdim cautione novimus
Vestramq; Scyllam, æquis parati spiculis
Britannicam in *Vulpem*, inque Romanam *Lupam*.
Dicti fidem firmabimus Anagrammate.

*Roma dabit Oram, Maro, Ramo,
Armo, Moræ, & Amor.*

Roma, tuum nomen quam non pertransiit *Oram*,
Cùm Latium ferrent secula præsca jugum ?
Non deerat vel fama tibi, vel carmina famæ,
Unde *Maro* laudes duxit ad *Astra* tuas.
At nunc exucco similiſ tua gloria *Ramo*
A veteri trunko, & nobilitate cadit.
Laus antiqua, & honor perierunt, te velut *Armo*
Jam deturbârunt tempora longa suo.
Quin tibi jam desperatæ *Mora* nulla medetur ;
Qua *Fabio* quondam sub duce nata salus.
Hinc te olim *Gentes* miratae odere vicissim ;
Et cum sublatâ laude recedit *Amor*.

De

De impositione manuum. XXXI.

Nec dextra te fugit almi Amoris emblemata ?
 Atqui manus imponere integras præstat,
 Quam (more vestro) imponere incio vulgo.
 Quanto Impositio melior est Imposturā !

Supplicum Ministrorum rapius nupse d'euers. XXXII.

Ambitio Cathari quinque constat Actibus.
 I. Primò, unus aut alter parum ritus placet.
 Jam repit impietas volatura illico.
 II. Mox dispergit omnes. Ubi hoc permanserit
 III. Paulò, secr̄is mussitans in angulis
 Quærerit recessus. Incalescit fabula.
 IV. Erumpit inde, & continere nescius
 V. Sylvas pererrat. Fibulis & in omnibus
 Præ spiritu ruptis, quò eas resarciat
 Amstelodamum corripit se. *Plaudite.*

De Autorum enumeratione. XXXIII.

Quò magis invidiam nobis, & crimina confles,
 Pertrahis in partes nomina magna tuas ;
Martyra, Calvinum, Bezan, doctumq; Bucerum,
 Qui tamen in nostros fortiter iie negant.
Whitaker, erranti quem præfers calamine, miles
Affiduus nostra papilionis erat.
 Nos quoq; possemus longas conscribere turmas,
 Si numero starent prælia non animis.
 Primus adest nobis, *Pharisæi* omnibus hostis,
 Christus Apostolici cinctius amore grecis.
 Tu geminas belli portas, o *Pere*, repandis,
 Dum gladium stringens *Paulus* ad arma vocat.
 Inde Patres pergunt quadrati, & tota *Vetus* *la*

Nempe

Nempe Novatores quis Veteranus amat ?
 Jam *Constantinus* multo se milite miscet ;
 Invisamq; tuis erigit hasta Crucem.
 Hippomenis adest properans, & torquet in hostes
 Lampada, quâ studijs invigilare solet.
 Téque *Deum* alternis cantans *Ambrosius* iram,
 Immemor antiqui mellis, eundo coquit.
 Hæc etiam ad pugnam præsens, quâ vivimus, ætas
 Innumeram nostris partibus addit opem.
 Quos inter plenûsq; Deo, genioq; Jacobus
 Defendit veram mente, manuq; fidem.
 Interea ad sacrum stimulat sacra Musica bellum,
 Qua sine vos miserit lentiùs itis ope.
 Militat & nobis, quem vos contemnitis, Ordo,
 Ordine discerni maxima bella solent.
 O vos invalidos ! Audi quem talibus armis
 Eventum Naso vidit & admonuit ;
Una dies Catharos ad bellum miserat omnes :
Ad bellum missos perdidit una dies.

201. *De auri sacra fame.* XXXIV.

Claudis avaritiâ Satyram ; statuísque sacrorum
 Esse recidendas, Æace noster, opes.
Cætera condonabo tibi, scombrisq; remittam :
 Sacrilegum carmen, censeo, flamma voret.

Ad Scoriam protrepticon ad Pacem. XXXV.

Scotia quæ frigente jaces porrecta sub Arcto,
 Cur adeo inmodicâ religione cales ?
 Anne tuas flamas ipsa Antiperistasis auget,
 Ut nive torpentes incaluere manus ?
 Aut ut pruna gelu suam mordaciùs urit,
 Sic acuunt zelum frigora tanta tuum ? est,
 Quin nocuas extinguere faces, precor : unda propinqua
 Et tibi vicinas porrigit æquor aquas :
Aut

Aut potius Christi sanguis demissus ab alto,
Vicinusque magis nobiliorq; fluit :
Nè, si flamma novis adolescat mota flabellis,
Ante diem vestro mundus ab igne ruat.

Ad seductos innocentes. XXXVI.

Innocuae mentes, quibus inter flumina mundi
Ducitur illimi candida vita fide,
Absit ut ingenuum pungant mæa verba pudorem ;
Perstringunt vestros carmina sola duces.
O utinam aut illorum oculi (quod compreco*rum* unum)
Vobis, aut illis pectora vestra forent.

Ad Melvinum. XXXVII.

Atqui te precor unicè per ipsam,
Quæ scripsit numeros, manum; per omnes
Musarum calices, per & beatos
Sarcasmos quibus artifex triumphas ;
Quin per Presbyteros tuos; per urbem
Quam curto nequeo referre versu ;
Per charas tibi, nobilèsq; dextras,
Quas subscriptio neutiquam inquinavit ;
Per quicquid tibi suaviter probatur ;
Nè me carminibus nimis dicacem,
Aut sœvum reputes. Amica nostra est
Atq; edentula Musa, nec veneno
Splenis perlita contumeliosi.
Nam si te cuperem secare versu,
Totamq; evomerem potenter iram
Quam aut Ecclesia despiciatæ vobis,
Aut lœsæ mihi suggerunt Athenæ,
(Et quem non stimularet hæc similitas)
Jam te funditus igneis Camoeni's,
Et Musa crepitante subruissim :
Omnis linea sepiam recusans
Plumbo ducta fuisset æstuanti,

Centum stigmatibus tuos inurens :
 Profanos fremitus bonasque lannas :
 Plus charta hæc mea delibera dictis
 Hæsisset tibi, quam suprema vestis
 Olim accreverit *Hercul* furenti :
 Quin hoc carmine Lexicon probrorum
 Extruxissem, ubi, cum moneret usus,
 Haurirent tibi tota plaustra Musæ.

Nunc hæc omnia sustuli, tonantes
 Affectus sociis tuis remittens.
 Non te carmine turbidum vocavi,
 Non deridiculumve, sive ² ineptum,
 Non ³ striges, ⁴ magiamve, vel rotatus,
 Non ⁵ fastus tibi turgidos repono;
⁷ Errores, ⁸ maculas, ⁹ superbiämq;
¹⁰ Labes, ¹¹ somniämq; ¹² ambitusq; diros,
 Tinnitus ¹³ *Berecynthios* omittens
 Nil horum regero tibi merenti.

Quin te laudibus orno : quippe dico,
 Cæsar sobrius ad rei Latinæ
 Unus dicitur advenire cladem :
 Et tu solus ad *Anglia* procellas
 (Cum plerumque tuâ sodalitate
 Nil sit crassius, impolitiusve)
 Accedis bene doctus, & poëta.

¹ verf. 29.
² 21.
³ 33. ⁴ 30.
⁵ 21. ⁶ 193
⁷ 178. ⁸ 23.
⁹ 129. ¹⁰ 23
¹¹ 59. ¹² 262
¹³ 53.

Ad Eundem. XXXVIII.

INcipis irridens ; stomachans in carmine pergis ;
 Desinis exclamans : Tota figura vale.

Ad Seren. Regem. XXXIX.

Ecce pererratas, Regum doctissime, nugas.
 Quas gens inconsulta, suis vexata procellis,
 Libandas nobis, absorbendasq; propinat !
 O cæcos animi fratres ! quis vestra fatigat

Corda

Corda furor, spissaque afflat caligine sensus ?
 Cernite, quam formosa suas Ecclesia pennas
 Explicat, & radijs ipsum pertingit Olympum !
 Vicini populi, passim mirantur, & a quos
 Mentibus attonitis cupiunt addiscere ritus :
 Angelicæ turmæ nostris se cætibus addunt :
 Ipse etiam Christus cœlo speculatus ab alto,
 Intuituque uno stringens habitacula mundi,
 Sola mihi plenos, ait, exhibit *Anglia* cultus.
 Scilicet has olim divisaæ aequore terras
 Seposuit Divina sibi, cum conderet orbem,
 Progenies gemmamque suâ quasi pyxide clausit.

O qui *Defensor Fidei* meritissimus audis,
 Responde a te nûm titulo ; quóq; ordine felix
 Cœpisti, pergas simili res texere filo.
 Obrue ferventes, ruptis conatibus, hostes :
 Quásq; habet aut patulas, aut cæco tramite, moles
 Hæresis evertas. Quid enim te fallere possit ?
 Tu venas, laticésque omnes quos sacra recludit
 Pagina gustâsti, multoque in erprete gaudes :
 Tu Synodósq;, Patrelq;, & quod dedit alta vetustas
 Haud per te moritura, Scholámq; introspicis omnem.
 Nec transire licet quo mentis acumine findis
 Viscera naturæ, commisstúsq; omnibus astris
 Ante tuum tempus cœlum gratissimus ambis.
 Hac ope munitus securior excipis undas
 Quas Latij, Cathariq; movent, atque inter utrásq;
 Pastor agis proprios, medio tutissimus, agnos.

Perge decus Regum ; sic Augustissime, plures
 Sint tibi vel stellis laudes, & laudibus anni :
 Sic pulsare tuas, exclusis luctibus, ausint
 Gaudia sola fores : sic quicquid somnia mentis
 Intus agunt, habeat certum meditatio finem :
 Sic positis nugis, quibus irretita libido
 Innumeros mergit vitiata mente poëtas,
 Sola *Jacobæum* decantent carmina nomen.

Ad Deum. X L.

Quem tu, summe Deus, semel
 Sribentem placido rore beaveris,
 Illum non labor irritus
 Exercet miserum ; non dolor unguium
 Morsus increpat anxios ;
 Non mæret calamus ; non queritur caput ;
 Sed fæcunda poëseos
 Vis, & vena sacris regnat in artubus ;
 qualis nescius aggerum
 Exundat fluvio Nilus amabilis.
 O dulcissime spiritus
 Sanctos qui gemitus mentibus inferis
 A Te Ture defluos,
 Quod scribo, & placebo, si placebo, tuum est.

F. I. N. I. S.

Ad autorem Instauracionis magna.

Per strages licet autorum veterumque ruinam
Ad famæ properes vera Tropæa tuæ,
Tam nitidè tamen occidis, tam suaviter hostes,
Se quasi donatum funere quisq; putat.
Scilicet apponit pretium tua dextera fato,
Vulnéréque emanat sanguis, ut intret honos.
O quam felices sunt, qui tua castra sequuntur,
Cùm per te sit res ambitiosa mori.

De Eodem.

Quis iste tandem? non enim vultu ambulat
Quotidiano. Nescis, ignare? audies,
Dux Notionum; veritatis Pontifex;
Inductionis Dominus, & Verulamij;
Rerum Magister unicus, at non Artium;
Profunditatis Pinus, atque Elegantiæ;
Naturæ aruspex intimus; Philosophiæ
Ærarium; sequester Experientiæ,
Speculationisque; Æquitatis Signifer;
Scientiarum sub pupillari statu
Degenitum olim Emancipator; luminis
Promus; Fugator Idolum, atq; Nubium;
Collega Solis; Quadra Cœtitudinis;
Sophismatum Maltix; Brutus literarius,
Autoritatis exuens Tyrannidem;
Rationis, & sensus peritus Arbitrè;
Repumicator menti; Atlas Physiscus,
Alcide succumbente *S T A G I T I C O*;
Columba Noæ, quæ in vetustis Artibus

Nullum

Nullum locum, requiemve cernens, perflitit
 Ad se, suamque Matris Arcam regredi.
 Subtilitatis terebra; Temporis nepos
 Ex veritate Matre; Mellis Alveus;
 Mundique, & Animorum Sacerdos unicus;
 Securis Errorum; inq; Naturalibus
 Granum Sinapis, acre alijs, crescens sibi;
 O me prope laffum! Juvate Posteri.

*Comparatio in' er munus summi Cancellariatus,
 & Librum.*

Munere dum nobis prodes, Libroq; futuris,
 In laudes abeunt secula quæq; tuas;
 Munere dum nobis prodes, Libroq; remotis,
 In laudes abeunt jam loca quæq; tuas:
 Hæ tibi sunt alæ laudum. Cui contigit unquam
 Longius æterno, latius o'be decus?

Aethiopissa ambit Cestum diversi coloris virum.

Quid mihi si facies nigra est? hoc, Ceste, colore
 Sunt etiam tenebræ, quas tamen optat amor.
 Cernis ut exultâ semper sit fronte viator;
 Ah longum, quæ te deperit, errat iter.
 Si nigro sit terra solo, quis despicit arvum?
 Claude oculos, & erunt omnia nigra tibi:
 Aut aperi, & cernes corpus quas projicit umbras;
 Hoc saltem officio fungar amore tui.
 Cum mihi sit facies fumus, quas pectore flammas
 Jamdudum tacitè delituisse putas?
 Dure negas? O fata mihi præsaga doloris.
 Quæ mihi lugubres contribuere genas!

In Natales & Pascha concurrentes.

Cum tu, Christe, cadis, nascor ; mentemque ligavit
 Una meam membris horula, téque cruci.
 O me disparibus natum cum numine fatis !
 Cur mihi das vitam, quam tibi, Christe, negas ?
 Quin moriar tecum : vitam, quam negligis ipse ;
 Accipe ; ni talem des, tibi qualis erat.
 Hoc mihi legatum tristi si funere præstes,
 Christe, duplex fiet mors tua vita mihi :
 Atque ibi per te sanctificer natalibus ipsis,
 In vitam, & nervos Pascha coæva fluet.

FINIS.

